



DIRVA

THE FIELD

Nr. 40
Gegužės-May 19, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Vilniaus Katedroj paveikslų galerija jau atidaryta

Vilniaus katedra jau eilė metų uždaryta. Nors buvo žinoma, kad joje rengiama paveikslų galerija, bet lankyti ligi šiol jos nebuvo galima. Tik balandžio mėnesio gale katedros-galerijos durys buvo atvertos lankytojams. Galerijoje yra eilė XV-XIX amžiaus Vakarų Europos dailininkų kūrinių, jų tarpe nemaža religinio turinio paveikslų. Taip pat surinkta eilė XVIII-XIX amžiaus Lietuvos dailininkų (Smuglevičiaus, Rustemo ir kt.) kūrinių.

Paveikslai perimti iš Vilniaus miesto muziejaus ir surinkti iš nacionalizuotų dvarų.

PALECKIS ILSISI?

Gegužės 1 dienos iškilmėse Vilniuje tarp parādų priimančiosios diduomenės nebuvo J. Paleckio. Jo vietoje buvo pavaduotojas M. Juncas-Kučinskas. Nebuvo Paleckio tuo metu ir Maskvoje. Keturi įsakai — apdovanojimų aktai, pasirašyti gegužės 4 ir 6 dienomis, irgi Kučinsko, ne Paleckio parašu.

RIMTAI IESKOS ŽIBALO LIETUVOJ

Gavus kreditų ir įrengimų, šįmet Lietuvoje žadama pradėti konkretesni tyrimai, ar nėra Lietuvos gėlmės žibalo. Numatoma visa eilė gręžimų — iki keturių su puse kilometrų gylio — linija nuo Latvijos sienos į pietus, pro Raseinius, toliau dviem šakom: viena link Prienų, kita į vakarus, į Mažąją Lietuvą, beveik iki Karaliaučiaus.

Jai nepriklausomybės laikais geologai turėjo duomenų, kad Lietuvos gėlmėse gali būti žibalo, tik jie greičiausiai labai giliai ir vargu ar tiek gausūs, kad apsimokėtų neišvengiamai reikalingas didelis investavimas. Pastaraisiais metais geologinės ekspedicijos pranešinėjo randančios daugiau padrasinančių duomenų, kad ryžtasi konkrečiau tą klausimą iširti.

Radinys, jei pasitvirtintų, būtų labai reikšmingas Lietuvos ūkiui. Reikšmingas (ir net pavojingas) būtų ir politiški, nes Lietuvos teritorijos reikšmė tada taptų panaši į Artimųjų Rytų reikšmę, ypač, jei šaltiniai pasirodytų esą turtingi.

RUOŠIASI GYVENTOJŲ SURASYMUI

1959 metų sausio mėnesį, drauge su Sovietija, ir Lietuvoje numatomas visuotinis gyventojų surašymas. Kritiškoji surašymo data — sausio 15 dieną, ketvirtadienis. Surašomi bus visi, kas tą dieną bus Lietuvos teritorijoje (dabartinėsios oficialiosios vadinamos LTSR sienose), įskaitant ir laikinai atvykusius. Bus įtraukiami ir tie nuolatiniai Lietuvos gyventojai, kurie tą dieną bus laikinai išvykę. Laikinai atvykusių su užrašoma jų nuolatinė gyvenamoji vieta ir atžymima, kiek laiko jis Lietuvos teritorijoje gyvena. Išvykusieji bus įrašomi savo Lietuvos nuolatineje gyvenamojoje vietoje, nurodant, kiek laiko yra laikinai išvykę.

Be to, bus registruojami šie duomenys: lytis, amžius, ar susituokęs, tautybė, gimtoji kalba, pilietinė, mokslas (pradedant nuo beraščių iki aukštojo mokslo), jei mokosi — tai kokiojo mokykloje, jei dirba — tai kokiojo įmonės ir kokį darbą, jei neturi

pajamas duodančio darbo, — tai iš ko gyvena, pagaliau — kokias visuomeninei grupei priklauso: darbininkas, tarnautojas, kolchozininkas, pavienininkas (t. y., savarankus ūkininkas), sukollektyvintas amatininkas, privatus amatininkas, laisvos profesijos, ar kulto tarnautojas (t. y., dvasininkas).

Kada ir iki kokio laipsnio to surašymo duomenys pasirodys viešumoje, tuo tarpu nežinia, bet greičiausiai ne anksčiau kaip 1960 metais.

RADIO REDAKTORIAI LIETUVOJ

Visuomeninės-politinės reikšmės programų vyriausiasis redaktorius Vilniaus radijone yra Anatolijus Antonovičius Beriozovas, o visos programos ir jos išleidimo vyriausiojo redaktoriaus — Zlata, Abraomo duktė, Erbšteinaitė.

NAUJA LIETUVIŠKA OPERA

Balandžio 27 dieną Vilniuje įvyko naujos lietuviškos operos premjera. Į sceną išleista V. Klovos 3 veiksmų opera "Vaiva". Operos siužetas paremtas lietuviška pasaka.

Pirmoji V. Klovos opera buvo "Pilėnai", rodyta ir Maskvoje.

PUOSIA PALANGĄ

Palangoje vykdomi vanden-tieki ir kanalizacijos darbai. Po to numatoma išasfaltuoti Miško, Daukanto, Kęstučio, Birutės ir kitos gatvės. Basanavičiaus ir Taikos alėjų kampe įrengtoje aikštėje numatoma pastatyti Gaigalaitės skulptūrą Jūratės ir Kastyčio skulptūrą. Tuo vardu bus vadinama ir aikštė. Ant kalnelio prie Miško gatvės rengiamai statyti R. Antinio skulptūra Eglė žalčių karalienė. Toje aikštėje bus pasodinta eglė, azuolas, uosis ir drebulė — pasakoje minimi medžiai.

Sutvarkius Ronžės upės krantus, paupiu numatoma įrengti pasivaikščiavimo kelią, o tarp Basanavičiaus alėjos ir upės žiočių — žaidimų parką. Vytauto

gatvė praplėsta, apšodinta medžiais. Prie jos statomas restoranas ir kino teatras, plačiaekraninis (cinemascope).

Palangos vasarotojų dauguma ligi šiol esti nevietiniai.

NUSKENDO KELTAS TIES PAŽAISLIU

Balandžio pabaigoje, Nemuno vandeniui stipriai pakilus, nuskeno keltas iš Pažaislio į A. Panemunę ir vos nenuskandino 10 žmonių. Prieš pat saulėleidį, keltu grįžo iš darbo 10 psichiatrinės ligoninės tarnautojų (Ligoninė yra buv. Pažaislio vienuolyno patalpose). Vidury upės srovė pakreipė keltą, jį valtį prisisėmė vandens ir keltą lynas nutrūko. Jau pasinėrusius į vandenį keleivius išgelbėjo nuo kranto valtimi atplaukę tos pačios ligoninės slaugytojas ir hidroelektrinės statybos darbininkas.

SIŪLO REFORMUOTI MOKYKLAS

Dviejų Kauno vidurinių mokyklų direktoriai išklė diskusiją pasiūlymą — reformuoti Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklas į dvylikos metų sistemą, vietų dabartinės vienuoliktmetės, kadangi mokyklų programa per vienuolika metų tik paviršutiniškai tegalima pereiti.

Sumanymo autoriai siūlo suskirstyti mokyklas trimis koncentrais, po ketverius metus kiekvienas. Po antrojo koncentro mokiniai turėtų būti priimami į visas specialias vidurines mokyklas, o tęsiantieji mokslą trečiame jau specializuotųsi: kaimo mokyklose daugiau į žemės ūkio specialybę, miestuose net į keturias šakas — pramonę, komercinę, matematikos-fizikos-technikos arba klasikinę.

JAV LB RINKIMŲ DUOMENYS

ILB Tarybą išrinkti:

1958 balandžio 27 visuotiniu, slapto ir tiesioginiu balsavimu į JAV LB Tarybą yra išrinkti (šalia nurodytas gautųjų balsų skaičius): S. Barzdukas 2508, S. Yla 2360, Ig. Albavičius 1908, Alf. Mikulskis 1831, V. Adamkavičius 1821, J. Bačiūnas 1699, J. Kapočius 1695, G. Galva 1404, A. Juška 1387, A. Devenienė 1343, Pr. Skardžius 1270, M. Gimbu-

tenė 1266, M. Katiliškis 1254, A. Landsbergis 1247, K. Musteikis 1229, P. Kisielius 1225, J. Šlepetytis 1205, A. Nasvytis 1197, J. Jankus 1100, J. Ginkus 1089.

Kandidatai: K. Sruoga 1077, V. Kleiza 1077, J. Jasaitis 1068, K. Pabedinskas 1047, A. Trakis 1030 ir kt.

Į LB Tarybą iš viso balsavo 4137.

Į PLB Seimą išrinkti:

S. Barzdukas 2632, S. Yla 2451, V. Adamkavičius 2113, Alf. Mikulskis 2067, V. Sidzikauskas 2033, K. Pakštas 1973, J. Kapočius 1845, J. Bačiūnas 1835, Pr. Juras 1721, A. Landsbergis 1688, Pr. Skardžius 1659, A. Devenienė 1585, G. Galva 1577, A. Nasvytis 1521, M. Katiliškis 1497, A. Juška 1495, J. Šlepetytis 1443, L. Jankus 1426, P. Kisielius 1361, K. Bradūnas 1103.

Kandidatai: P. Balčiūnas 1095, Br. Nemickas 1086, A. Skrupskelienė 1083, O. Zailskienė 1071, Ig. Malėnas 1056 ir kt.

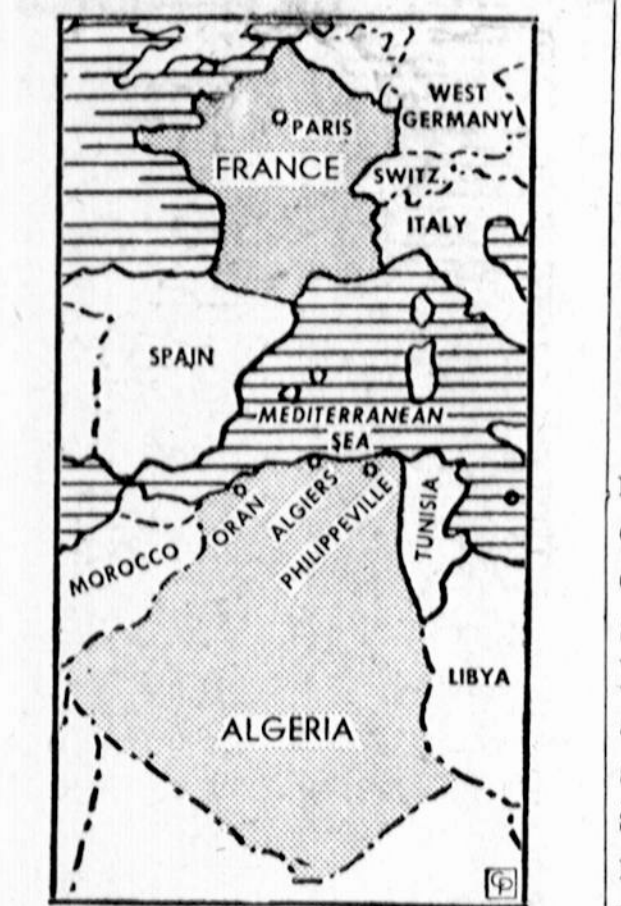
Į PLB Seimą iš viso balsavo 4142.

PRANCŪZIJOS KRYŽKELĖS

Keturiasdešimt tris mėnesius besitęsianti kruvina kova su Alžiro arabų nacionalistais Prancūzija privedė prie sunkiausios politinės krizės visoje Ketvirtosios Respublikos istorijoje. Ir kaip jai pasisekė iš tos politinės krizės išbristi, tuo tarpu dar niekas negali pasakyti.

Praeitais savaitės įvykių eigoje iškilo trys ryškiausios figūros:

premjerą Pierre Pfmilin, katalikų ir konservatyviųjų Pran-



cūzijos jėgų atstovą, politinių karų veteraną. Pastarusius penkiolika metų jis beveik be pertraukos dalyvavo Prancūzijos vyriausybėje, dažniausiai finansų ministeriu. Darbštus, kiek bespalvis, tačiau byręs politikas, atkaklus ir ryžtingas.

generolas Charles de Gaulle, atkaklus, be kompromisinių, kaip sakoma, "turis Joanos Arkietės kompleksą". Po praeito karo buvęs Laikinosios Prancūzijos vyriausybės premjeru, porą metų kietai stengisęs praversti amerikė prezidento rinkimų sistemą, vėliau, įsisteigus Ketvirtajai Respublikai, perdavęs valdžią Assablėjai ir pagaliau visai pasitraukęs iš politinio gyvenimo.

gen. ltn. Raoul Salan, prancūzų karinių pajėgų viršininkas Alžire. Vadovavęs prancūzų kariuomenei Indokinijoje, pergyvenęs nuostolingus pralaimėjimus Tunise, Maroke ir dabar Alžire, kur 400,000 karių išlaikymas su nuostoliais iš ždo ištraukia po 5 mil. dol. per dieną, atstovauja prancūzų karininkų nusivylimą Parvžiaus politikais.

Ketvirtadienį nuotaukos Paryžiuje dar labiau įkaito, kai gen. de Gaulle paskelbė, jog jis esąs pasirošęs gelbėti Prancūziją ir perimti valdžią. Ties premjero Pfmilino butu buvo numesta bomba, mieste vyko demonstracijos šūkiu: "De Gaulle į valdžią!"

Penktdienį 1,000 ginkluotų

Grandinėles šokėjos gegužės mėn. 24 d. įvykstančiam Dirvos vakare pašoks keletą naujų tautinių šokių. Nuotraukoje šokėjos šoka naujai pertvarkytą Sadutę.

Dirvos nuotr.



Jie įsijungė i Dirvos talką

Septyniasdešimt penktuoju šimtiniuku į mūsų vykdomą vųjų įsijungę Dirvos redaktoriaus pavaduotojas,

Jonas P. Palukaitis... \$100.00

Septyniasdešimt šeštuoju šimtinuku įsijungę

Dr. Stasys Paulauskis,

iš Greenview, Ill.\$100.00

Dr. S. Paulausko nuomonė, Dirva yra toks laikraštis, kuris duoda išsamią informaciją apie lietuviškus reikalus. Džiaugiasi, kad "Dirva" lanko du kartus savaitėje, ir laukia jos pasirodymo 3 kartus per savaitę. Tada Dirva jau galės atstoti dienraštį.

Dr. Paulauskis sėkmingai verčiasi praktika Greenview, Ill. Jisai linki Dirvai ir jos redaktoriaus geriausios sėkmės.

Su šandien skelbiamais iš viso gauta\$15,428.95

Dar būtinai reikia \$ 4,571.05

LIETUVOS BIOLOGINĖ DRAMA

Sovietinė statistika padavė žinias, kad 1940-1956 m. laikotarpy (nors karas baigėsi 1945 m.) Lietuvos respublika neteko 200,000 gyventojų, nes iš buvusių 2,900,000 gyventojų nukrito iki 2,700,000 galvų.

Gaila, kad šį straipsnį rašančiam neteko skaityti p. V. Rastenio "Baltic Review" sovietinių apskaičiavimų analizės. Šiuo p. V. Rastenio darbu pasinaudojo švedijos mokslininkas prof. Birger Norman ir Lietuvos biologinė drama nurodo sekančiais skaičiais:

1940 m. į Lietuvos respubliką jau nebeįėjo Klaipėdos kraštas, nes 1939 m. jį prievarta atplėšė Hitleris. Vilniaus krašto dalis buvo priskaityta Lietuvai, bet vėliau dar įvyko tam tikrų pakeitimų. Pasinaudodami t. v. repatriacija, 1945-1946 m. į Vakarus išvyko 178,000 lenkų. 1941 m. taipogi ir 1944-1956 m. sovietai iš Lietuvos išvežė 320,000 gyventojų. Į tą skaičių įeina taipogi ir jaunimas, kuris buvo paimtas atlikti karinės tarnybos prievolę, bet ją atlikęs į savo tėvynę nebuvo grąžintas. Partizanaudami prieš sovietinį okupantą žuvo apie 30,000 gyventojų; kairieji padaliniai kovojo prieš sovietus net iki 1949 metų. Pažymėtas skaičius ir apie 60,000 lietuvių apleidusių tėvynę 1944 m. vokiečiams traukiantis, o raudonajai armijai artėjant. Iš Klaipėdos krašto į Vokietiją pasitraukė kone visi gyventojai. Vokiečių okupacijos metu buvo sunaikinta apie 150,000 Lietuvos žydų. Pažymėta, kad iš Sov. Sąjungos į Lietuvą buvo atgabenta ir prievarta apgyvendinta 400,000 rusų.

Šitą visą imdamas dėmesin, prof. Birger Norman ir daro išvadą, kad 1940-1956 m. laikotarpy, plote, kuris dabar vadinamas Lietuvos T.S.R., sumažėjo ne 200,000, bet apie vieną milijoną lietuvių.

Prof. Birger Norman dar ir pabrėžia, kad toji didžiausioji katastrofa Lietuvai buvo tuo grėsminga, kad tame jos nuostolių skaičiuje daugumoje buvo aukštesnio kultūrinio ir moralinio lygio žmonės.

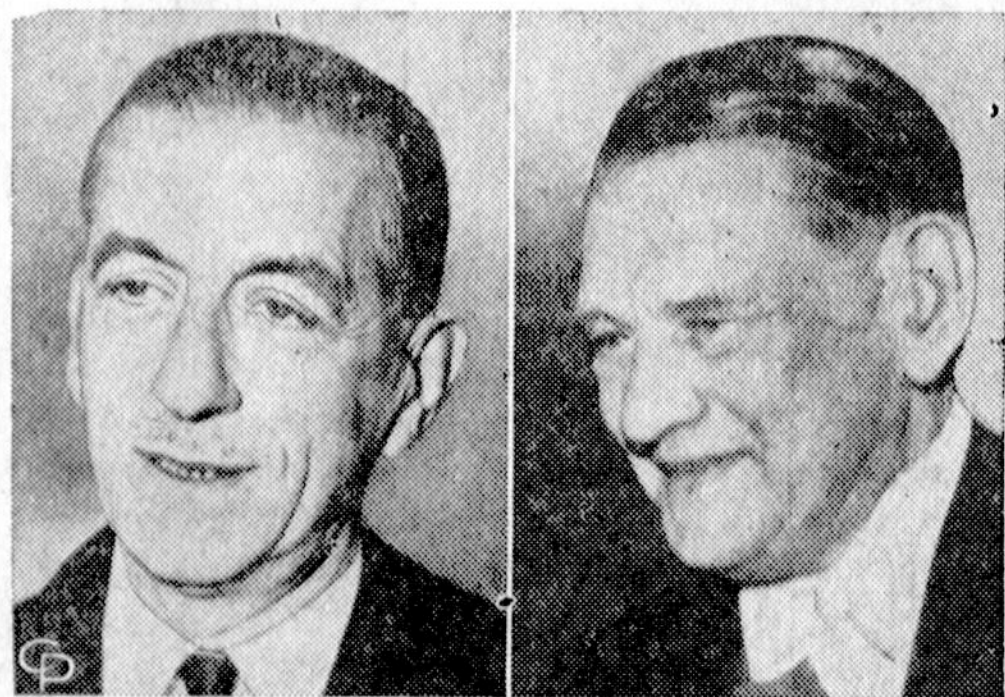
K. M. Juozas Šarūnas



Gen. Jacques Massu



Gen. Raoul Salan

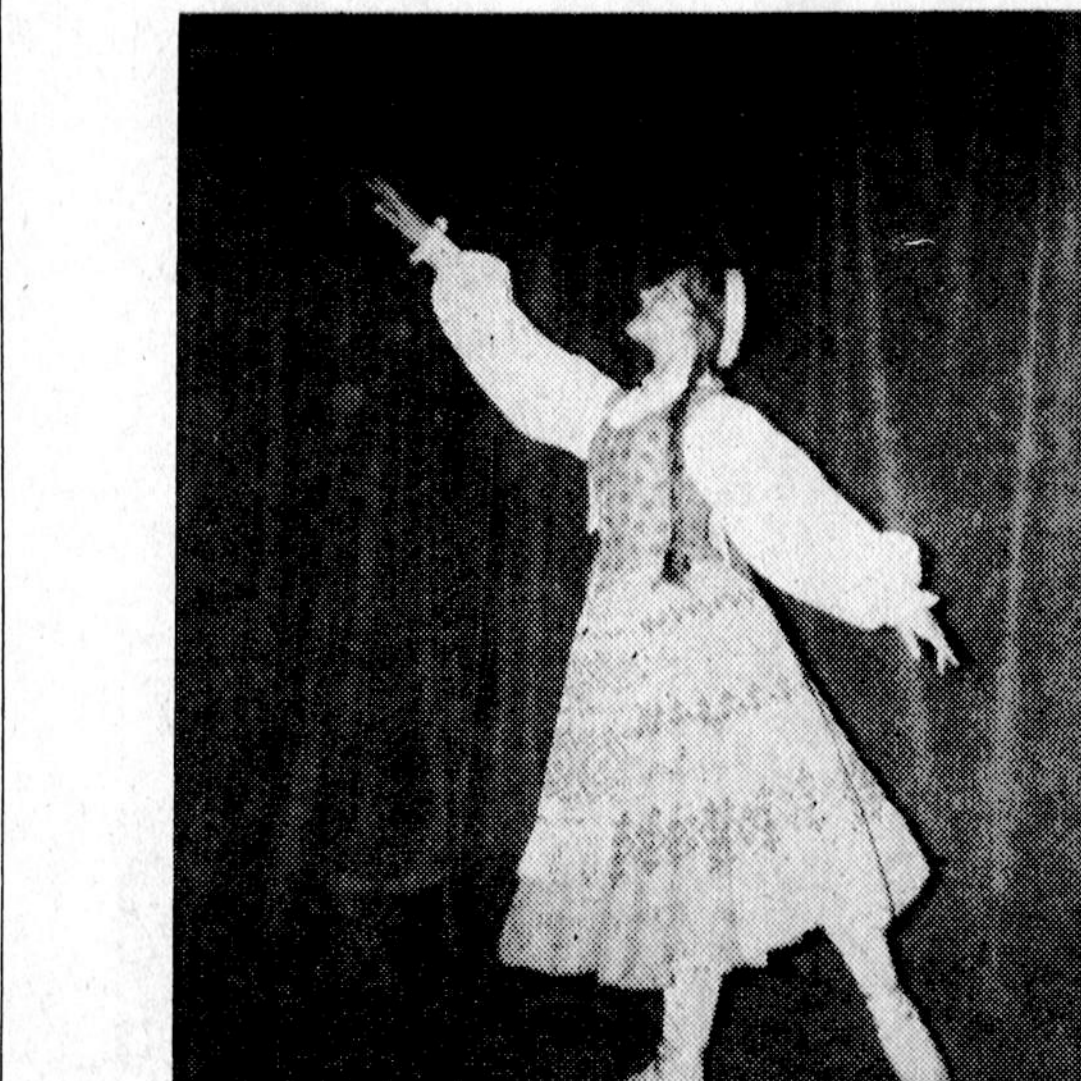


Gen. Charles DeGaulle



President Rene Coty

Ryškieji veidai Prancūzijos politinėje krizėje dėl Alžiro.



Livija Kasparavičiūtė, įvykstančiam Dirvos vakare, šoks Linelio šokį.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio A.S. VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D. J. (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Brooklyn), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Kviečiu į Dirvos Vakara!

JUOZAS J. BACHUNAS

Kaip skaitytojams jau žinoma, Clevelande, Slovenian Auditorium salėje, gegužės 24 d., 6:30 val. vak., prasidėsia metinis DIRVOS koncertas-balis. Programa šį kartą parengta tokia, kad, atrodo, visų rūšių ir visokių skonių svečiai ras malonumo ir bus patenkinti. Dainos melodijų mėgėjai išgars pagarsėjusį Amerikos lietuvių televizijos, radijo ir koncertų dainininką A. Voketaitį. (Jo tėvų pažįstas dar iš Lietuvos laikraščio laikų). Poezijos ir humoro mėgėjai paklausys tos srities nepalyginamo meistro Antano Gustaičio kūrybos, nes dar nebuvo atsitikimo, kad kada jo klausytojai būtų nuobodžiavę. Lietuviškų šokių mėgėjai pasigėrės L. Sagio Grandinėlės tokiomis visados jaunais ir tyros šokio poezijos perliukais.

Kad ir nepatogu apie save kalbėti, bet neturiu kitos išeities, dabar rašydamas apie šį Dirvos rengimą: — mat, aš irgi buvau pakviestas prisidėti prie vakaro programos papildymo. Ilgai galvojau, kas man daryti, kagi, išėjęs į sceną prie kitių tokių meistrų, aš galėčiau ar pašokti, ar padainuoti, ar papabūti poetu? — senovės lietuvių vaidila? ... Kokiai naujai dalyvių rūšiai galėčiau būti įdomus, kad manęs viešose šio kitių programos dalyvių nenušvilptų?

Ilgai galvojęs ir su draugais dar pasitaręs, priėjau išvados, kad visuose parengimuose yra viena dalyvių rūšis, kurią rengėjai užmiršta — tai panelės ir mielos ponios-našlės. ... Jas visi kviečia į tokius balius viliojančiais žodžiais: ateikit, būkit, susipažinsit čia su naujais žmonėmis, rasit laimę, nuo kurios visos jūsų gyvenimas pasikeis. Jos ateina, kartais susipažįsta, bet gana retas atsitikimas, kad laimę surastų ir kad jų gyvenimas nuo to labai pasikeistų. Pasijunta apvilto.

Tad aš ir apsisprendžiau, kad joms turiu ir noriu paskirti savo programos "numerį" ir toki, kad nebūtų apvilto. Turėsiu keletą patarimų, kaip jos tikrai, lengvai, greit ir garantuotai gali surasti laimę, jeigu tik panorės. Papasakosiu keletą savo paskutinių metų patyrimų ir įspūdžių iš kelionės, ir ten bus atsakymai.

Kad mano pastangos nebūtų veltui, aš labai kviečiu atvykti į Dirvos vakarą, žinoma, man rūpi ir visi kiti lietuviai, kuriuos patenkins jau pradžioje anie minėti dainos, poezijos ir šokių meistrai. Dirvos vakaro programa tokia, kad verta atvykti jos pasižiūrėti-pasiklausyti ne tik Clevelando lietuviams, bet ir tiems, kurie gyvena aplink Clevelandą šimto mylių apskritimį ir daugiau. Paraulis dar mažas. Ką reiškia šimtas mylių, jeigu tu gali turėti naudos džiaugsmo, malonumo, o šalia to dar palaikyti ir mūsų lietuvišką spaudą.

Juk dar tais laikais, kai nebuvo nei automobilio, nei autobuso, nei traukinio, nei lėktuvų, o tik tai anas žirgelis juodbėrelis, mūsų seneliai senijoje tėvynėje jau dainuodavo:

Juodbėreli balnojau,
Pas mergužėlę jojau.

Nuėjau šimtą mylių —
Prijojau...

Ką prijojau? Žalią girią?...
Ot, čia ir padarykim vieną skirtumėlį. Jokim nebe į girią, bet pas merguželės į Dirvos vakarėlį. Jeigu mūsų smarkūs seneliai šimtus mylių jodavo, tai ką mums dabar reikėtų tiek pat ar dar daugiau? Tad balnokim motorėlį ir jokim į Dirvos vakarėlį.

ŽINIOS IŠ N. ZELANDIJOS

• Motinos Dienos minėjimas Aucklande įvyko gegužės 4 d. St. Patricko salėje. Atidarymo žodį tarė Apylinkės pirm. J. Zinginskas. Bažnyčios administracijos vardu kalbėjo kun. Marinovich, ragindamas lietuvius perduoti savo kalbą, kultūrą ir tradicijas savo vaikams. Jis toliau tvirtino, kad lietuviai yra pavyzdingiausi emigrantai, pasižymėję savo išsilavinimu ir šeimų santūrumu.

Studentas R. Grigaliūnas skaitė E. Paukštienės paruoštą kalbą, pati autorė skaitė literatūrinės ištraukos Marijos ir motinų garbei. E. Mitkevičiūtė vaikišku kuklumu padeklamavo "Šimtą kartų mama, mama". L. Paukštytė skambino keletą kūrinių pianinu. Labai malonų įspūdį padarė keturios šviesiaplaukės lietuvaitės, išpildžiusios dainų, deklamacijų ir šokių pyne. Studentas R. Tarvydas, meniška grodamas akordeonu mūsų liudies dainas, nukėlė nevieną iš susirinkusiųjų į tolimą Tėvynę.

Aucklando Apylinkės Valdybos vardu E. Paukštienė, parengusi kuone visą tikrai puikią programą, buvo išreikšta padėka.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Seštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadi., antradi., ketvird., penktadi.
Tik susitarus trečiadieniais.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

• Kaip ir praėjusių metų eilėje, taip ir šimet kiekvieną gegužės mėnesio sekmadienį lietuviai rinkosi į St. Patricko katedrą gegužinėms pamakdoms.

Kovo mėn. būrelis lietuvių su lietuviška bažnytine vėliava dalyvavo Fatimos Marijos šventėje, kurioje D. Pečiulaitytė tautinuo rūbuose tarp kitų tautybių lietuviškai kalbėjo Sveika Marija.

Reikia pastebėti, kad N. Zelandijoje nėra lietuvių kunigo. Krašto Valdyba kreipėsi į lietuvių, jei bus įmanoma surinkti atitinkamą pinigų kiekį, atvykus lietuvių kunigas vizitui iš Australijos.

• Naujosios Zelandijos universitetuose studijuoją 6 lietuviai. Jie yra prisijungę prie Australijos Lietuvių Studentų Sąjungos. Jų veikla ribojasi Lietuvos reikalų skleidimu studentų tarpe. Stengiamasi prarasti lietuvių tarpe sėkmingesnį vaju Lietuvius žurnalui. Dalyvaujama mūsų ir kitataučių spaudoje. Vivat Lietuvania!

G. P.

LOS ANGELES

ALTO METINIS SUSIRINKIMAS

Įvyko gegužės 10 d. ALTO susirinkimai čia būna gana gausūs, nes Los Angeles ALTO skyrius yra sudaromas ne vien tik iš srovinių grupių, kaip kitose lietuvių kolonijose, bet duoda galybės įsijungti visoms vietos lietuviškos organizacijos netaisžvelgiant, ar jos būtų politinės, ar grynai kultūrinės, ar religinės. Šiame metiniame susirinkime buvo 45 dalyvių atstovaujamos 23 organizacijos.

Pats ALTO susirinkimas, palyginti su paskutiniomis dviem metų susirinkimais, praėjo gana darnioje darbo nuotaikoje. Kiek didesnio įtempimo buvo sukėlęs ALTO skyr. pirmininko rinkimas, nes šimet į pirmininkus kandidatavo du asmenys: Dr. Valančius ir Raulinaitis, tris metus iš eilės išbuvęs skyr. sekretoriaus pareigose. Dr. Valančiaus kandidatūrą karštai parėmė Valiukas, o Raulinaitį — Dabšys, kuris, kartu būdamas ir susirinkimo pirmininku, pasinaudodamas turima valdžia, pradėjo gana aštriu būdu tramdyti pasisakančius už Valančių...

Be bėklynti rinkiminės kovos nuotaika greitai buvo išlyginta balsavimu: Raulinaitis, grynai tremties sąlygose išaugusi visuomeninė pajėga, surinko 30 balsų, o Valančius — 14. Be Raulinaitio, į ALTO skyr. valdybą buvo dar išrinkti: Valančius, Skirius, Medziukaitė, Dabšys ir Aftukienė.

Išsklausius Skiriaus pranešimą apie šaukiamą ALTO kongresą Bostone ir Aftukienės paprašius, kad atstovai pareikštų savo pareidavimus dėl tolimesnės ALTO veiklos, buvo padaryta konstruktyvių ir toli siekiančių pasiūlymų.

Pirmiausia, buvo pageidauta, kad ALTO centras atitektų prieš rinklinių vykdymą tikslingiau nurodytų lietuvių visuomenei, tokiems konkrečioms darbams surinktus pinigus numato sunaudoti, sakysime, kad ir panašiai, kaip Talkos organizacijų vykdomose Nepriklausomybės Fonde vajuose yra daroma. Spaudoje skelbiamos ALTO apyskaitos būdamas dažnai labai bendro pobūdžio ir kartais žymiai suvėluotos, prašina dažnai visuomenės visai nerastebėtos, ir visiškai stumia lietuviška visuomenė.

Motinės diena čia plačiai buvo paminėta per lietuviškąją Bruno Gedimino radijo valandėlę ir viešu parengimu lietuvių parapijos salėje. Ir vienu ir kitu programą atliko mažieji lietuviukai.



Prez. Eisenhoweris, stebimas žemės ūkio sekr. Benson, pradeda ažuolo, skirto prez. Theodoro Roosevelt atminimui, sodinimo iškilmes prie Baltųjų Rūmų.

ne į susilaikymą, kuris neigiamai atsiliepia į paties ALTO išdą.

Toliau buvo pageidauta, kad į ALTO vadovybę pagaliau būtų praverptos sandariai užvertos durys ir naujomis jėgomis, judresniais žmonėmis, nes nauji žmonės įnešų naujų minčių, jaunesnės kovos dvasios ir platesnių akiračių ALTO visuose darbuose. Nepaslapstis, kad dabar ALTO darbuose vyksta kartojimasis, išsišėmimas, lėkštumas.

Kito atstovo buvo pageidauta, kad ALTA šalia piniginės samtos turėtų ir darbų samatą, kurios jis pats laikytųsi ir visuomenei apie tai leistų žinoti.

Susirinkimas visiems šioms pageidavimams pritarė ir pavadė ALTO skyr. delegatui šiuos nutarimus perduoti kongresui, kartu paskirdamas atstovui 100 dolerių daliai kelionės išlaidų apmokėti.

Visi šie pasiūlymai šį kartą buvo iškelti ne tautinės srovės, bet priklausanti visi kitiems susigrupavimams ne eilinių žmonių. Los Angeles lietuvių visuomenė susideda iš tų pačių susigrupavimų, kaip ir kitos lietuvių kolonijos, bet, būdama žymiai toliau nuo pačių centrų, atrodo, turi gilesnę ir ryškesnę perspektyvą įžvelgti negeroves, na, ir būdama sunkiau pasiekiamą partinių apnarsų, matyt, turi daugiau drąsos ir moralinio įsipareigojimo atvirai pasisakyti opiais klausimais.

Los Angeles visuomenė tiki, kad tolimo vakaru pakraščio lietuvių jungtinis balsas bus ALTO kongrese išgirstas ir neliks tuščiai nuskambėjusių aidelių mūsų pačių užmiesčio dykumose.

Pernai čia įsisteigusio "Baltic Athletic Club" reikalų vedėję išrinktas Vytautas Burokas. Klubą sudaro suomių, švedai, estai, latviai ir lietuviai. Iš lietuvių klube tėra tik du: Vytautas Burokas ir Jonas Šenbergas. Klubą pagrindinė sporto šaka — europinis futbolas. Savo srityje klubas laikosi gerai ir tikisi šiemet išsikvoti sąlygas perėjimui aukštesnei klasei.

Motinės diena čia plačiai buvo paminėta per lietuviškąją Bruno Gedimino radijo valandėlę ir viešu parengimu lietuvių parapijos salėje. Ir vienu ir kitu programą atliko mažieji lietuviukai.

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išleina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite dar šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

Didžiojo New Yorko lietuviai, ypač jaunimas, birželio 15-ą dieną kviečiami skirti mūsų tautos ir valstybės tragedijai paminėti. Mergaitės ir moterys prašomos rengtis tautiniais drabužiais.

Birželio 15-ji tesustiprina mūsų jėgas kovoje dėl Lietuvos laisvės ir tepakelia mūsų ryžtą padėti vargstantiems ir persekiojamiems mūsų broliams pavergtoje Tėvynėje ir Sibire tremtyje. Visos organizacijos yra prašomos birželio 15 d. nerengti jokių iškilmių, o jei kas numatė rengti, atidėti kitai dienai.

Pabaltijo Valstybių Laisvės Komitetas

JAUNIMAS KVIEČIA

Tautinio Kongreso New Yorko proga Korp! Neo-Lithuania š. m. gegužės mėn. 31 d. ruošia Jaunimo Pavasario šventę, kuri įvyks Statler Hotel, Penn Top Ball Room, 7th Avenue and 33rd Street. Pradžią 9 val. vak. Įėjimas 2 dol. 50 ct.

Bilietai gaunami pas šventei Ruošti Komiteto narius, kreipiantis laišku ar telefonu:

Vytautas Vaitaitis, 67 Woodbine St., Brooklyn, N. Y. GL 5-3607.

Giedrė Kumpikaitė, 505 Lafayette Ave., Brooklyn, N. Y. ST 9-6534.

Dalia Maurukaitė, 1150 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y. AP 7-9295.

Milda Savukynaitė, 7 Kiely Pl., Brooklyn, N. Y. MI 7-4056.

Virginija Sutkutė, 51 Lynch St., Brooklyn, N. Y. UL 8-3306. Algis Sperauskas, 7 Kiely Pl., Brooklyn, N. Y. MI 7-7992.

Juozas Tysliava, jr., 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. AP 7-7257.

ir p. Juozo Ginkaus Svetainė, Grand St., Brooklyn, N. Y.

Prie įėjimo bilietai nebus pardodami, tad jaunimas prašomas juos įsigyti iš anksto. Vietų skaičius ribotas. Jaunimo laukia ir iš kitų vietovių.

DETROIT

MOKSLO METŲ UŽBAIGA

Detroito Lituanistinės mokyklos mokslo metas baigia gegužės 25 d. iškilmingu aktu su menine dalimi. Aktas įvyks Hispanos Unidos salėje 12:30 val. Po akto meninę programą dalį atliks mokyklų mokiniai.

Mokyklų Tėvų Komitetas, norėdamas sutelkti lėšų mokyklų išlaikymui ir palengvinti vietos lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybai šį švietimo institucijų finansinę naštą, organizuoja loteriją, kuriai dovanas suaukojo lietuviai verslininkai.

Komitetas prašo Detroito visuomenės pagalbėti tėvams ir bendruomenės apylinkėi, įsigyjant loterijos bilietus.

Loterijos bilietai gaunami pas Tėvų Komiteto narius: St. Kauleniene, O. Šadeikienė ir M. Baukį.

PAVASARIO GEGUŽINĖ

LSK Kovas visu kruopštumu ruošiasi gegužinei, kuri įvyks

N I D A

geriausia ir gražiausia vasarvietė Cape Code.

Ten atviras Atlantas su visuomet šiltu Golfo srovės vandeniu. Ten, sausam, gražiam pušyne naujos vilos su patogiais įrengtais kambariais.

Ten puikus lietuviškas maistas — kiek tik nori ir ko tik nori. Ten kaip ranka pasiekti Hyannis miestas su visais modernaus kurorto įrengimais.

Važiuoti traukiniu, autobusu arba skristi lėktuvu į Hyannis o iš ten į Nidą tik dvi mylios taxi.

Vasarvietė veikia nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 30 d.

Užsakymai sunėdami: Valerija Norvaišienė, West Hyannisport, P. O. Box 367, Cape Code, Mass.

Telef.: Hyannis — SPring 5-3987, Boston — AVenue 8-8079.

gegužės 25 d. Liberty Parke.

Atsilankiusieji, be įvairių žaidimų, dar turės progos pamatyti oro skautus demonstruojant lėktuvų modelius.

Ponia O. Šadeikienė, talkininkaujant sportininkų tėvams bei rėmėjams, rūpestingai ruošiasi vaisėms. Kaip girdėti bufetas bus įvairus ir turtingas lietuviškais skanumynais.

Loterija turtinga įvairiomis vertingomis dovanomis — televizijos aparatas, radijo ir kt. Loterijos bilietus galima įsigyti pas kiekvieną sporto klubo narį ir lietuviškose parduotuvėse.

Tikime, kad visuomenė gausiu atsilankymu netik medžiaginiais, bet ir moraliniais sustiprins jaunuosius sporte.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

birželio mėn. 1 dieną, sekmadienį, 2 val. po pietų, ruošia tradicinį, didžiulį pikniką Beechnut Grove parke. Kaip kasmet, SLA piknikai visų mėgiami ir gausiai lankomi, taip ir šiemet tikimasi susilaukti daug svečių ne tik iš Detroito, bet ir iš apylinkių, tad pikniko šeiminkės nuosirdžiai ruošiasi visus priimti ir pavaišinti. Visi SLA nariai, jų draugai ir visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

Valdyba

SKAUTAI

• Amerikos Skautų Clevelando taryba pradėjo žygį įsigyti didelį žemės plotą stovykloms. Jau užpirta 1,700 akrų. Tikimasi Consolidated Coal Co. dovanos per 1,000 akrų. Taip su laiku skautai turės per 3,000 akrų žemės. Tai bus į pietryčius nuo Clevelando (apie 100 mylių atstume) prie Clendening Lake.

Perkamame plote yra Blue Trail Ranch, kurioje yra vasarinė ir 8 kabinos, pastatytos iš rąstų. Čia bus pradžia stovyklavietėms įrengti. Iš viso norima iki 1961 m. įrengti 4 stovyklas, talpinančias po 250 skautų. Prie ežero bus įrengta maudyklė ir aostas vandens sporto mėgėjams.

Anot skautų vadovų, Clendening stovykla su laiku bus patogesnė, negu Valley Forge istorinis parkas ir tiksliai Amerikos Skautų džiamborėms rengti. Palyginant plotus, tai būsianti anuroji didžiausia skautų stovykla pasaulyje. Pirmoji yra Philmont Scout Ranch, Naujojoje Meksikoje (JAV).

• Balandžio 15 d. šv. Antano lietuvių giminazijoje, Kennebunkport, Maine, įkurta DLK Vytauto skautų dr. vė. Draugininku paskirtas pskltn. Vincas Grybauskas.

• LSB Atlanto rajonas planingai ir su anksto ruošiasi šios vasaros Tautinės Stovyklon. Rajono vadeiva skautų šakos sodybos (pastovyklės) vadovu pakviete pskltn. P. Molį, Worcesterio Nevėžio tautininką. Tautinės Stovyklon vyksta skautų vienetui nedelsdami susisiekti su paskirtuoju vadovu rūpiems reikalams sutvarkyti.

• Birželio 21-22 d. Worcesterio, Maino Parke bus Atlanto rajono skautiškoji sporto šventė. Bus prarastos krepšinio, tinklinio ir lengvosios atletikos varžybos. Šiemet varžybose dalyvaus ir jaunių komandos — 12-16 m. amžiaus.

• Birželio 29 — liepos 13 d. bus Atlanto rajono vilkiukų stovykla — Frank Jakubaitis farmoje, W. Quassett Lake, Putnam, Conn. Mokestis už dvi savaites \$30, dviem vaikams iš tos pačios šeimos \$55, savaitgalio stovyklautojams — \$2 dienai. Stovyklon priimami vilkiukai 8-12 m. amžiaus ir to pat amžiaus berniukai, žadantieji pradėti skautauti. Šiai stovyklai vadovaus sktn. M. Manomaitis, 35 Bolton St., So. Boston 27, Mass.

• Hartfordo Tėviškos vietininkija negalintiems vyksti šią vasarą rengiamam Tautinė Stovyklon, rugpjūčio 23 — rugsėjo 1 d. rengia vietinę sk. stovyklą.

Sugrįžus iš Pacifiko (32)

Mūsų pavardės ir milijonai

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodas, Michigan

Važinėjant po Ameriką ir pasitikinėjant su lietuviu, niekam nebus nuostabu, jei pasakysiu, kad pirmas dalykas, su kuriuo čia tenka susidurti, yra, be abejo — lietuviškos žmonių pavardės, o dažnai, ypač kalbant apie jaunąją lietuvių generaciją, ir jų pirmieji vardai. Vardai ir pavardės yra pirmieji matomieji lietuviškumo "pasai". Juk, kai susipažįsti su nauju žmogumi, tau jis pasako savo pavardę, arba paklausi, kaip jis vadinasi, ir pats pasisakai savo vardą ir pavardę.

Nekartą sustojęs naujame mieste, jei tik turėjau laiko, pavarčiau telefonų knygą, paieškodamas kokio pažįstamo, ir pirmiausia skaičiau... vardus ir pavardes. Radęs įrašytą Vytautas, Algirdas, Algimantas, arba ir Jonas, Povilas, Jurgis, Juozas — jau esu kone visai tikras, kad tie žmonės yra lietuviai. Gi radęs vardus Vito, Al, John, Paul, George ir panašius, jau nieko nežinau, kokios tautos ir kilmės yra tie žmonės. Panašiai ir su pavardėmis. Radęs parašytą, pvz., Jonas Bulota, aš jau žinau, kad tai bus lietuvis, bet jei radau John Bulat — iš kur galėčiau žinoti, kad tai lietuvis. Ir t.t. ir t.t.

Amerikos, o taip pat Australijos ir kitų kraštų, kur lietuviams teko ir tenka gyventi, sąlygos ir aplinkybės yra tokios, kad lietuviai turėjo ir tebeturi nemažą vargą su savo vardais ir pavardėmis. Dažnai tikro vargo, bet nesykį ir tik įsivaizduoti, kur lietuviui, besitaikydami prie sąlygų, patys persistengia, tuo parodydami savo būdo ir charakterio minkštumą, savo menkavertybę.

Kalbant apie lietuvių žmonių vardus ir ypač pavardes, būtų galima pripasakoti daugybę istorijų, duoti daug pavyzdžių ir iš to mėginti daryti išvadas. Pamėniu vieną kitą atsitikimą.

Aną kartą čia rašiau apie susitikimą su savo senu pažįstamu San Francisco mieste, muziku Jurgiu Victoru. ... Kai jis gyveno ir dirbo Chicagoje, visi jį vadino George Victor. Maniau tada, kad tai jo pirmas ir antras

vardas. Dabar susitikęs paklausiau: — Sakyk, kaip atsirado Victor, jeigu taip rašaisi? ... Tada Jurgis man išaiškino, Jo tėvas kadaise gyveno Jersey City. N. J., turėjo laikrodžių krautuvę ir laisvu metu grojo smuiku. Jis vadinosi Motiejus Tereševičius. Su tokia ilgą ir tuomet painiai "spelinama" pavardę prieš 70 ar daugiau metų Amerikoje sunku buvo pasirodyti. Tad jo tėvas, buvęs prasilavinęs žmogus, mokėjęs skaityti ir rašyti, dėl patogumo pasivadinęs Victor. Kai prieš 50 metų gimęs jam sūnus, tai tas ir buvo užrašytas Victor pavarde. Šeimoje gi visi kalbėjo lietuviškai, jaučiant lietuvius, o mano bičiulis Jurgis ir dabar visai gerai tebekalba lietuviškai. Jis yra lietuvis, bet iš jo vardo ir pavardės — kas jį pažintų, kaip lietuvi, kas beatspėtų jo kilmę? Tokių atsitikimų Amerikos lietuvių gyvenime buvo tūkstančiai ir tūkstančiai...

Kad nelietus kitų, gal būtų geriau kalbėti apie savo šeimą ir gimines. Nesame be "grieko" ir mes, nors pasiteisinimui kiekvienas turėtume daug visokių labai svarbių ar mažiau svarbių aplinkybių. Aš pats pavardės nemainiau, bet jos rašyba, žiūrint lietuviu akimis, yra sugadinta, suamerikoninta. Lietuviškai turėtų būti rašoma Bačiūnas, ir taip mano draugai ir kartais net laikraščiai parašo, ir tai yra visai tvarkoje. Bet visą amžių būdamas biznyje ir daugiausia reikalų turėdamas su amerikiečių visuomene, jutau sunkumų dėl lietuviškos rašybos ir pradėjau vartoti angliškai Bachunas, nes pirmiau rašydavome Bacznas. Tada Bachunas ir lietuviškai ir angliškai skamba gerai. Vienas iš mano bičiulių naujakurių man vis pataria bent lietuviškoje spaudoje ir visuomenėje vartoti tik Bačiūną, o ne Bachuną. Gal jis ir neklusta.

Mano pusbrolis Pranas Bačiūnas, gyvenęs Milwaukee, Wis., pasidarė — Frank Batch (tad jau čia nieko lietuviško nei rašyboje, nei garse nebeliko). Jis išaugino dvi dukras ir sūnų. Vieną duktę gimus Detroit, ište-

kėjusi už lenko ir turi... lenkišką pavardę. Sūnus inžinierius, vedęs, nežinau kokios kilmės, amerikietis, augina šeimą ir pats dar šiek tiek susikalba lietuviškai. Kita netekėjusi duktė gyvena su tėvais ir lietuviškai kalba gerai...

Mano žmonos broliai buvo Bartusevičiai. Senokai, dar prieš 50 metų, dėl patogumo pasidarė Bartz (irgi nieko lietuviško nebeliko, skamba maždaug vokiškai...). Jų sūnūs išėjo mokslus, visą laiką kalbėjo angliškai, lankydami mokyklas, negyveno namie. Jie vedė tai vokiečių, aš, lenkes ar italas, jie po vieną kitą žodį dar moka (kai kurie) ir lietuviškai, bet jau jų vaikų nei mūmū... Kurie vedė lietuviškas, tai, nors patys ir nemoka lietuviškai, bet jų lietuviškos — gerai tebekompa. Bendorai, Amerikoje gimusios lietuviškos merginos beveik labiau palaiko lietuvių kalbą, negu vyrai...

Ar štai mano tikro brolio dukra ir sūnus... Kol buvo maži ir gyveno ūkyje, kalbėjo lietuviškai. Kai įstojo į aukštesnės mokyklas, išėjo iš namų, susibendravo su kitakalbais ir kitataučiais, lietuvių kalba pradėjo blankti. Mergaitė, kuri dar susikalba lietuviškai, ištėkėjo už amerikono, kuris pats nežino savo tautinės kilmės, o sūnus dar supranta šiek tiek lietuviškai, bet sunkiai taria žodžius. Neturi praktikos, visą laiką dirba su amerikiečiais.

Neminėsiu kitų mano tautiečių pavardžių, kurie buvo ir yra geri lietuvių patriotai. Bet jų pavardės daugumoje nelietuviškos, o jų vaikai, išėję į Amerikos gyvenimo platumas, vedę kitatautes, nei žodžio nebemoka lietuviškai ir yra visiškai žuvę lietuvių tautai ir jos reikalams.

Tad, kai mes skaičiuojame, kiek dabar Amerikoje ir laisvajame pasaulyje yra lietuvių, labai tas sunku pasakyti, ir joks Saliamonas teisingai nebus skaičiuotų. Nes pirmiau reikia sustarti, ką laikyti lietuviu — ar tik tuos, kurie dar veiklūs, kaip lietuviai, ar kurie dar moka lietuviškai, ar ir visus, kurie yra lietuvių kilmės, arba ir tokius, kurie sukūrę mišrias šeimas, tačiau jos neabejotinai turi bent pusę lietuviško kraujo. Jeigu imtume tą paskutinį, tai man atrodė, kad vien Amerikoje lietuviškos kilmės žmonių yra ne milijonas, bet mažiausia jau du milijonai. Bet kas iš jų, jei nei lietuvių kalbos nemoka, nei patriotinės sąmonės neturi ir nei iš jų vardų ir pavardžių nebeatpažinsi, kad jie yra lietuviškos kilmės.

Dabar jau pervėlu užsiimti propaganda, kad tą dalyką kitu keliu pasukus. Bet dar galima ką padaryti, kad toliau tas procesas sulėtėtų ir ko mažiau palieštų bent nauuosius ateivius.

Australijoje mažiau pastebėjau, kad lietuviai taip gadintų savo pavardes, kaip Amerikoje. Viena aišku, kad yra visai tvarkoje, jei lietuviai atitaiso savo susilavinę pavardes, kurios baigiasi galūnėmis -evičius, -auskas, -auskis ar panašiai. Visai gerai, kad pamaino ir nelietuviškos pavardės kamienus. Turime daugybę gražių pavyzdžių, kaip lietuviai yra atitaisę savo pavardes. O ir pirmuosius lietuviškus vardus gime ir turime palaikyti, jei jau ne visada gyvenime, tai nors dokumentuose, raštuose, telefonų knygoje. Tai tik paratautes, nei žodžio nebemoka lietuviškai ir yra visiškai žuvę lietuvių tautai ir jos reikalams.



Ispanijos princas Don Juan Carlos ketėtų dieną "neoficialiai" viešėti Washington. Čia jis sutinkamas Ispanijos ambasados karinio atache ir jo štabo.

ką stiprumą. Lietuvių tauta nyksta ne tik dėl to, kad ją tėvynė kiti slėgė ir lietuviškumą naikino, bet kad mes patys savo lietuviškumą naikiname ten, kur niekas neslegia ir nebūtina jo išsižadėti.

O dabar Amerikoje turi ilgai krapštyti, kol atkrapštai, kad, štai, tas ar anas nelietuviškai pasivadinęs žmogus yra gryniausias lietuvių kilmės. N. Zelandijoje sutikau vyrą, kuris čia seniai atvykęs, vedęs kitatautę ir pasidargęs zelandietis, bet kai apie lietuvių spaudoje pradėjo rašyti, tai ir jis pasisakė esąs lietuvis ir dar trupučiuką tebekompa lietuviškai. Arba štai mano ūkyje mes dažniausia tarp savęs kalbame lietuviškai. Nesykį jau buvo taip, kad eina pro šalį kokia moteriškė, prieina, klausosi, aiškiai išgirsti ir pasisako: — Aš esu irgi lietuvaite... tik ištėkėjusi už ario. Ir linksma, sutikus tautietę, ir kartu graudu. Juk jos vaikai irgi perpus lietuviai.

Patys mes žlugdome save. Yra daugybė grynų lietuvių šeimų, kurios nevartoja lietuvių kalbos ir savo vaikų nei vieno žodžio sąmoningai nemoko lietuviškai. Tokie jau šiaudadišiai esame. Dabar sąmoningi ir kultūringi naujieji ateiviai nieku nebegalėtų pasiteisinti. Praeityje tai lietuvių kiti lengvai perkirktų davė. Kai jie nemokėdavo nei skaityti, nei rašyti, tai juos užrašydavo esant Smith, Brown ir panašiai. Tai man, tarp kitko, pasakoją mano geras bičiulis Jonas Urbanas, ilgus metus buvęs mano Tabor Farmos, paskui Macatawa viešbučio vedėju, dabar turįs savo viešbutį Adirondeck kalnuose, Sacandaga Park, N. Y. Jonas gimęs Skotijoje, kur jo tėvas buvo emigravęs. Tėvas nemokėjo nei skaityti, nei rašyti, o kai paklausė jo pavardės, tai sakėsi esąs Urbanavičia. Prašė tą pavardę užrašyti ar "suspelinti", bet jis nei vieno, nei kito negalėjęs padaryti, tai tada ėmė ir pavadino jį — Smith... Nuo tada jis buvo Smith prieš savo norą. Tėvas visada kalbėjo lietuviškai, ir jo sūnus ligšiol gerai tebekompa lietuviškai. Kada Jonas užaugo ir atvyko Ameriką, turėdamas gerą balsą ir būdamas muzikalus, ilgai dainavo Vanagaičio koncertuose, visada jautėsi lietuvis. Tai jis atsisakė primestos Smith pavardės ir grąžino savo tėvo tikrą pavardę — Urbanas (tik ir jis nutrupino į Urban, man rodos, be būtinio reikalo...).

Kaip matau, tų pavardžių is-

TAURIAM PATRIOTUI UŽGESUS

Mirė dipl. inž. Tomas Okunis

Dar taip neseniai, tik prieš porą metų, gražiomis Atlanto pakrantėmis Bostone vaikščiodavo pora senųjų žmonių. Abu skoningai apsirengę, abu aristokratiškos išvaizdos. Tai buvo dipl. inž. Tomas Okunis su žmona. Po kurio laiko tie du vaikštynių ir gamtos mėgėjai iš Bostono pajūrio dingo. Dipl. inž. Tomas Okunis susirgo sunkia ir nepagydoma skleroze. Kovodamas su ta negalia, apie du metus jis išgulėjo lovoj. Prieš porą savaitių ligonis buvo paguldytas ligoninėn, o š. m. gegužės 2 d. jo gyvybė užgeso.

Tomas Okunis gimė 1878 m. kovo 7 d. Vilkaviškio apskr. ir vlt. šelvių kaime. Tai gausios avltoniados šeima, kurioje buvo beveik porą mėnesių. Jis priklausė tai mūsų senosios inteligentijos kartai, kuri pačiais tamsiaisiais caristinės reakcijos metais drąsiai ir ryžtingai stėjo į tautos žadinimo darbą.

Velionis T. Okunis kurį laiką mokėsi Marijampolės gimnazijoje, bet gimnaziją baigė 1898 m. Mintaujį. Jau gimnazistas būdamas, jungėsi į slaptus lietuvių moksleivių ratelius, stiprino savo lietuvišką dvasią.

Gimnaziją baigęs, su kukliomis lėšomis kisenėjęs jis išvyko Maskvon, kur 1903 m. Maskvos universitete baigė Matematikos fakultetą.

Viena matematika nesitenkino, tad visus 1905 m., tokius neramius Rusijoje ir Lietuvoje, jis praleido Anglijoje, Londone, kur gerai pramoko anglų kalbos ir pagilino savo specialybės studijas.

1908 m. T. Okunis baigė Aukštąją Technikos mokyklą Maskvoje dipl. inžinieriaus laipsniu. Ilgesni laiką studijuodamas ir gyvendamas Maskvoje, aktyviai reikėsi lietuvių studentų patriotinė veikloje.

Antrąjį fakultetą baigus, dipl. inž. T. Okunis kunigaikščio Galicino, save taip pat laikiusio lie-

torijos man nesibaigia. O jos visos man daro įspūdį todėl, kad, kai važinėju po Ameriką ar pasaulį, būna įdomu ir svarbu žinoti, kaip kas vadinasi. O tada ir kyla klausimas: ar tu, mano sutiktasis žmogau, esi lietuvis ir lietuviškai vadiniesi, — ar esi koks svetimplunksnis, kurį tik gerai apipešus, pradeda aiškėti, iš kokios šalies esi atskridęs? ... (Bus daugiau)

tuvių, rūpesčiu buvo paskirtas pirmosios distancijos — Maskvos Petrapilio — plento viršininku. Tose pareigose, pasilikdamas gyventi Maskvoje, išbuvo apie 12 metų. Būdinga, kad prieš T. Okunį minėto plento ruožo viršininku ketėtą metų buvo lietuvis inž. Pranas Stanaitis.

Nuo 1920 m. velionis T. Okunis dirbo Lietuvos Pasiuntinybės Maskvoje, kur organizavo Lietuvos turto grąžinimą iš Rusijos. Lietuvon grįžti 1924 m. ir tuoj pradėjo dirbti Plentų Valdyboje.

Nevengė jis ir savo krašto provincijos, tad buvo Tauragės, vėliau Marijampolės ir Alytaus apskr. inžinierium. Lietuvos Cukraus" B-vei pakvietus, dipl. inž. T. Okunis prižiūrėjo Marijampolės ir Pavenčių cukraus fabriky statybas. Gyvendamas Kaune, kurį laiką jis reikėsi Tautos Pažangoj ir buvo jos išdinkinas.

Tai buvo tas metas, kada Ant. Smetonos redaguojami tautinės minties laikraščiai buvo smarkiai cenzūruojami, uždarinėjami ir galėjo eiti kaskart vis naujais vardais. Pats velionis T. Okunis aktyviai reikėsi spaudoje, rašydamas Lietuvos statybų klausimais, kritiškai įvertindamas naujai organizuojamus ar jau atliktus darbus. Kaip inžinierius, jis dalyvavo kai kurių valstybinių statybų konkursuose.

Be to, Vidaus Reikalų min. Ign. Musteikio patvarkymu, velionis dipl. inž. T. Okunis paruošė Lietuvos plentų statybos ir priežiūros išsamią studiją.

1944 m. T. Okunis su žmona ir sūnaus architektu Jurgiu Okuniu pasitraukė Vokietijoje. 1949 m. jie atvyko į JAV ir visą laiką gyveno Bostone, kur J. Okunis dirba kaip architektas. Gegužės 5 d. gausus būrys Bostone gyvenančių liet. inžinierių ir sūnaus Jurgio bičiulių palaidėjo velionį paskutinėje žemiškoj kelionėj į Naują Kalvarijos kapines.

Dipl. inž. Tomas Okunis buvo tvirtas ir apsisprendęs lietuvis, geras savo mokslo žinovas, veiklus ir energingas, bet karjeros laiptais nesiveržė į aukštį, buvo kuklus ir nepretenzingas Suvalkijos sūnus, patyrusias žinovo akimi sekęs Neprikli. Lietuvos gyvenimą ir ypačiai valstybės vykdomas statybas. Tegu užgesusiam patriotui būna nesunkiai sveikina JAV žemė. St. S.

ŠVIESUSIS VAIŽGANTAS

A. MERKELIS

3. Ir iš tikrųjų, Vaižgantas savo tautine veikla Lietuvoje dvasinei vyriausybei kėlė daug rūpesčio. Būdamas giliai įsitikinęs savo idėjų teisingumu, jis jas visur skelbė drąsiai, atviro, temperamentingai. Jaunimas juo buvo sužavėtas, ir jo įtaka augo.

Tačiau lenkiškos orientacijos kunigams ir dvarininkams jis kėlė siaubą, juoba, kad, ginčydamasis su jais nevengdavo aštrių posakių. Tad jis buvo skundžiamas dvasinei vyresnybei, kad esąs "krivinosios litvomanijos korifėjus", "lietuvių nacionalinės partijos vadas", skelbiąs idėjas, nesuderinamas su jo dvasininko pašaukimu, socialškai pavojingas ir keliančias nesantaiką.

Iš visų skundų pats įdomiausias Kuršėnų klebono kun. A. Eidimto, įvardintas Quaedam de moderno lithuanismo in clero diocesis Samogitiensis (Šis tas apie žemaičių vyskupijos kunigų modernų lietuviškumą). Šiame ilgame skunde kun. A. Eidimtas tvirtina, kad Vaižgantas ir jo draugai katalikybę grąinau sumaniau ir saugiau, negu Jonas Husas, kuris atvirai puolęs popiežių, kardinalus ir pasaulinę valdžią ir žuvis ant laužo, o mūsų valstybių ardytojai nerūpestingai ir su parieka viešai elgiais tiktais su kaimo kunigais, o ypač su klebonais, kurių įtaką kartą panaikinus ir sugriovus, tauta tapsianti

atskilimo ir visų modernųjų prieš tikėjimą klaidų grobis, ir tuomet jau nei vyskupas nei popiežius jos nebeišgelbėsias. Šio plauko kunigai visas kunigiškas pareigas taip kreipia, kad iškeltų ir sustiprintų lietuviškumą.

Klebono A. Eidimto tvirtinimu, Vaižgantas ir jo pasekėjai kunigai maną, kad pagarbą, kurią pasaulis jiems teikiąs dėl jų kunigiško rūbo, esanti jiems skiriama. Jie lietuviškumo, tartum vėjo pripūsti gerai žiną, kad lazdy bei botagų smūgių niekas daugiau prieš juos nebeatkreips, todėl senus bei prityrusius konfratrus drąsiai šaukia į ginčus. Senųjų kviečiami sutvarkyti savo tėvynės meilę, nekelti nesantaikos tarp kalbų, kurios iš seno geruoju gyvenančios, gerbti kitų teises... neklauša, išdidžiai priešinasi, įžeidžiamai skelbia, kad senieji kenčią nuo senatvės beprotybės, o matydami, kad jų nekinami senieji konfratrai beginkliai ir neginami, maną, jog jie iš tikrųjų esą gražiausi, didžiausi, galingiausi ir protingiausi lietuviai. Klebonas A. Eidimtas Vaižgantą ir jo šalininkus kaltina ir bedieviškumu, kurio vienintelis regimas ženklas esąs ypatingas naujų žodžių bei daiktų pamėgimas ir karštas tautiškumo gynamas.

Prieš Vaižgantą gausūs skundai — ryškus signum temporis, rodąs, kuriomis priemonėmis lenkų kultūros šalininkai stengė

nuveikti lietuvių laisvą kultūrinį atgijimą. Lenkininkai atviroj kovoj su Vaižgantu būdami bejėgiai, griebėsi šlykščių skundų. Tačiau ir to ginklo būta trapias. Vaižgantas kapitulos teisme ne tik save teisino, kiek drąsiai ir sumaniai gynė lietuvių tautinį atgijimą, žinoma, nutylėdamas apie savo konspiracinę veiklą. Jei lenkininkams ji būtų buvus žinoma, jie būtų pagalbon telkęsi žandarus.

Be abejo, prolenkiškai Lietuvos bažnytinei vyresnybei Vaižganto tautinė veikla nepatiko, ir ji, kiek galėdama, ją tramdė, Vaižgantą iš vienos vietos kilnodama kiton. Per tryliką metų (1893-1906) Vaižgantui teko kunigauti net septyniose vietose: Mintaujoje, Mosėdy, Kuliuose, Micaičiuose, Vadaktuose, Miškių Sidabravoje ir Pamituvio Stakiuose. Iš Miškių-Sidabravos, kur vos tik tris mėnesius jam lemta buvo gyventi, keliamas į Pamituvio Stakius, savo bičiuliui Petrapilio Dvasinės Akademijos profesorui kun. Aleksandrui Dambrauskui — Adomui Jakštui rašė:

— Zydo — amžinojo valkatos padėjimą pradėdu suprašti. Jis laimingesnis už mane, nereikalaudamas bent baldu ir kiauulėnos. Kelintą tai kartą vis turiu "pradėti" gyventi, bet vos įsikabinu, jau likimo ranka ir išardo. Tai neigiamai veikė jo temperamentingą veržlį charakterį, ir jis laiške skundžias, kad kartais pradėdas jausti energijos stoką ir nusivylimą, vis dažniau kiauurą dieną praseidįs kresle ar pravaikščiojęs po kambarį.

Grumtynės su lenkiškos orientacijos kunigais ir dvarininkais buvo kova dėl lietuvių kalbos bažnyčioje ir viešajame gyvenime. Ji buvo sėkminga, nes augančioji šviesuomenė ir jaunoji kunigų karta žengė drauge su Vaižgantu, o susikirmėję bei nusivylę lenkininkai buvo bejėgiai liudininkai, kaip gyvenimas naujų idėjų apvaisintas, lyg gaivus pavarario vėjas, lekia priekin, palikdamas juos negailestingai užuomirščiai.

Konspiracinė veikla prieš Lietuvos pavergejus rusus buvo kova dėl lietuvių kultūros, ypač jos galingojo įnagio spaudos, kuri buvo draudžiama ir baudžiama. Ši kova buvo daug sunkesnė, pavojeingesnė, ir Vaižgantas jau yra sudėjęs daugiausia brangių aukų. Kiekviena dėl kilnaus idealo kova juk ir yra savo didžiosios aukos atnašavimas, ir toji auka ne mirties, bet gyvybės ženklas. Pats aukodamas, Vaižgantas iš aukų neskyrė nė savo mylimųjų, nes, sakos, jei juos būtų išskyres, jei būtų aukomis paspekuliavęs, ne savo, ne saviškų, tik svetimų laisvę ir gerovę žaidęs, būtų buvęs pats sau nepakenčiamas niekšas.

Vaižganto brolis Jonas dėl lietuviškos draudžiamosios spaudos trejus metus buvo iškaltas Petrapilio politiniame Krestų kalėjime ir paskui dvejus metus išstremtas į Besarabiją, o pats Vaižgantas vos per plauką išvengė Sibiro, nes buvo kaltinamas Baudžiamojo Statuto 129 straipsniu, t. y. už norą ir kėsinimąsi pakeisti esamąją tvarką.

Savo gražia išvaizda, šviesiu intelektu, švelniu būdu, nuoširdžiu atvirumu ir neišsenkančiu humoru trykstantčia visur Vaižgantas buvo mielas, patrauklus, visur laukiamas ir išskėstomis rankomis priimamas. Mėgo jis svečiuotis ir pas save svečius vaišin-

gai priimti. Jo svečiai būdavo ne tik putlieji lenkininkai, abejingi jo skelbiamoms idėjoms, bet ir tamsieji caro tarnai, įpareigoti budriai sekti nenuoramą "revolucionierių" Vaižgantą, kuriems jis atrodė ne koks baisus galzūda, o "duša čeloviek". Tad jie prie Vaižganto per daug ir neکیدavo, o būdami stropūs, daug prie jo galėjo kabintis. Draudžiamosios spaudos reikalais Vaižgantas plačiai važinėjo po Lietuvą, ją platindamas ir jai aukas rinkdamas, jo korespondencija buvo gausi ir daug kas pas jį lankydavosi.

Apie lietuviškąją spaudą ir jos grąžinimą sukos visas Vaižganto gyvenimas. "Ak, spaudos, spaudos. Dar metai ir aš padvėsiu iš iritacijos", — 1903 m. pradžioj jis rašė savo bičiuliui kun. A. Dambrauskui. Spaudos laisvės jis laukė kaip išauštant pavarario, nėsandio gyvybę, grožį ir džiaugsmą. Slinko dienos besisielojant spaudos atgavimu, o kartais ir naktimis ji vaidendavosi sapnuose.

Kartą Vaižgantas sapnuoja — pats caras Mikalojus su žmona nuo audros pasislėpęs Vadakčiukų klebonijėlėje po šiaudinių stogu. Rytmetį, išlydėdamas carą, nutvėręs jį pusiau, kaip Jokubas angelą, ir sakąs:

— Nebepaieisiu, kol nepasizadėsi pasirašyti lietuviams rašmenų laisvės.

— Vot čudak! Nu būd po tvojemu (Na, keistuolis. Tegu bus, kaip nori) — taręs caras ir išvažiavęs.

Šį kartą sapnas išsipildė: po kelių dienų nuvažiavęs į Panevėžio ūkio parodą, Vaižgantas pamatė plakatus, skelbiančius lietuviams spaudos laisvę.

(Bus daugiau)

Nuomonės

DEL TOS NELYGYBES

Dirvos 24 Nr. tilpo gana įdomus A. Musteikio straipsnis, pavadintas "Kodėl tokia nelygybė". Straipsnyje iškelti viešumoni faktai, dėl kurių norėčiau pasisakyti.

Straipsnio autorius, matyt, atidžiai seka JAV žydų spaudą ir, remdamasis rasta žydų laikraščiu "Jewish Exponent" duomenimis, rašo:

1. Komunistinės Lenkijos vyriausybė yra įgaliojusi Amerikos žydų organizacijai, Joint Distribution Committee, vykdyti žydų grąžinimą iš Sovietų Sąjungos gilumos ir juos įkurdinti Lenkijoje. Per metus numatoma įkurdinti — atkelti 25,000 asmenų. Išleisti žydus iš savo kraštų be Sov. Sąjungos, yra sutikusios Vengrijos ir Čekoslovakijos vyriausybės.

2. JAV vyriausybė tam pritaria ir, atrodo, skiria iš tam tikrų fondų lėšas šiam perkėlimui finansuoti.

3. Žydai masiškai grąžinami iš Sovietų Sąjungos, kuomet kitų tautybių žmonės iš okupuotų kraštų deportuojami į Sibirą.

4. Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijoje žydams buvo leista kelti klausimą dėl 20,000 žydų vaikų-našlaičių likimo, o neatsiranda nei vienos demokratinio krašto vyriausybės, kuri šioje garbingoje įstaigoje iškeltų reikalavimą, kad Sovietų Sąjunga sustabdytų milijonų nekaltų žmonių deportavimą į Sibirą.

5. Žydai, siųsdami siuntinius savo tautiečiams, esantiems už geležinės uždangos, mūto nemo, o visi kiti JAV gyventojai turi tą mūtį mokėti.

6. JAV žydai nesutinka, kad 1960 metais, vykdydami visuotinę gyventojų surašymą, būtų užrašoma, kuriai religijai priklauso surašomasis asmuo.

7. Kodėl apie tokius įvykius nieko nerašo didžioji JAV spauda.

Straipsnio autorius — išvada: "Arba sovietai yra paperkami, ar jų valdžia yra žydų kontrolėje".

Mano samprotavimai dėl punktų 1-4. Žydų tauta yra veržli, darbšti ir vieninga. Kovoje dėl savo tautos interesų ji yra pasiekusi didelių laimėjimų. Jos rankose šiandien yra milžiniška jėga, kapitalas (72,8%, imant pasauliniu mastu). Daugelyje kraštų jų įtakoje yra vietos valdžios. Kitos tautos daug ko iš jų galėtų pasimokyti ir paimiti pavyzdį, ypač vieningume ir darbštume.

Kad šiandien žydai bėga iš Sovietų Rusijos yra neblogas reiškinys. Matyti, veržlioji tauta pajuto, kad sovietinis laivas pradeda grimsti, todėl ir skuba išnešti kailį, nes gerai žino, kad už savo nuopelnus, komunizme gimdant ir auginant, iš rusų tautos pasigalėjimo nesulauks. Niekam nėra paslaptis, kad tos tautos smegenimis ir kapitalu remiamas, gimė komunizmas.

Punktas 5. Kai valstybėje mažuma turi išimtinių privilegijų prieš daugumą, tai tokia būklė yra vadinama diskriminacija. Neslytysu skaitęs Amerikos lietuvių spaudoje daug straipsnių pilnų pasididžiavimo, kad tik jie vieni turi tikrai demokratine santvarka; patys renka savo prezidentą, senatorius, kongresmanus ir t.t., tai yra patys valdosi šiuo atveju, mieli Amerikos lietuviai, turite puikią progą pasitikrinti, ar iš tikrųjų taip yra. Pasinaudokite laisvo ir demokratinio krašto piliečio teisėmis ir užklauskite savo senatorius, kairgi iš tikrųjų yra su tais siuntiniais? Kodėl žydai mūto nemo, o visi kiti turi mokėti?

Be krašto vyriausybės žinios ir sutikimo tokių reiškinų negalėtų būti. Kodėl kitų tautybių žmonės ir toliau masiškai deportuojami į Sibirą, o žydams leidžiama iš jos išvažiuoti. Padarius viešą užklausimą, turės būti ir viešas atsakymas. Jei straipsnyje "Kodėl tokia nelygybė" kal-

tinimai yra pramanyti, tai tas atsakymas ir bus pažymėtas, o jei ne — pasikartos tylą, kaip ir po Rooseveltto klaidų.

Punktas 6. JAV šiandien oficialiai skaitoma penki milijonai žydų, bet iš tikro jų gali būti aštuoniolika-dvidešimt milijonų. Jeigu Amerikos žydai nenori, kad, darant surašinėjimą, būtų užrašoma religija, tai tam savo nusistatymui jie turi svarbių priežasčių, o svarbiausia, žino, kad ji jų pageidavimą bus atsižvelgta.

O kur gi dingio kitų JAV gyvenančių konfesijų vadovybės ir organizacijos? Jeigu jiems šis klausimas neaktualus, tai kam dar tokį klausimą kelti? Tokiai padėčiai esant, visiškai yra suprantamas žydų veržlumas iškovoti savo tautybei pirmąją padėtį ir jausti savo jėgą.

Punktas 7. JAV didžioji spauda yra tų pačių veržliųjų kapitalo įtakoje. Nereikia būti juokdariais ir norėti, kad jie patys save diskriminuotų, kuomet diskriminuojama dauguma miega.

Dėl straipsnio autoriaus galutinės išvados galėčiau pasakyti: žydų tauta, komunizmą gimdanti ir ją išauginanti, daug yra nusilpėjusi, galimas dalykas, kad už tuos nuopelnus Sovietų Rusijos vyriausybė ir daro šias nuolaidas jų naudai. Kad geriau suvoktume tos tautos nuopelnus, ko-

munistinę valstybę kuriant, reikia prisiminti komunizmo įsigalėjimo eigą 1917 m. Rusijoje, o ypač atkreipti dėmesį į pirmosios po revoliucijos Komisarių Tarybos sąstatą — ar daug rusų ten rasite?

Prisiminkime netolimą praeitį 1939-40 metus. Kaip komunistų buvo traktuojami krikščionys ir žydai kapitalistai Lietuvoje?

Ponas Chodos buvo milijonierius, o jo dukterė aršio komunistė. Ar jos tėvas buvo ištremtas? Ponas Slavinas fabrikantas — milijonierius, o jo sūnus pirmasis NKVD viršininkas okupuotoje Lietuvoje. Ar tėvas buvo ištremtas? Broliai Kamberiai ir daugelis kitų. Pasirodo, komunistinės doktrinos nuostatai ne visoms tautybėms buvo vienodai pritaikomi. Kodėl?

Man atrodo, kad straipsnyje "Kodėl tokia nelygybė" iškeltieji klausimai nėra gerai suprasti. Tauta — būsimasis pasaulio valdovas — per tūkstančius metų daug ką matė ir daug pasimokė. Nelaikas dar ir šiandien jiems parodyti savo tikrąjį veidą. Jis gali paaiškėti tik po 3-jo pasaulinio karo. Veržliųjų kapitalu ir smegenimis pagimdytas kūdikis išaugo perdidelis ir panoro savo augintoją pasmaugti, o kaip tas jam pasiseks, pamatys tie, kurie liks gyvi. Trečias pasaulinis karas bus, neatsižvelgiant ar kas juo nori ar ne, ir jis turbūt įvyks tada, kai žydai bus išbėgę iš skėstančio laivo.

Kanados Lietuvis

TELEVIZIJA IR PROTAS

U. JAUNISKIENĖ

Kas ir kaip žmogui naudinga ar įdomu bebūtų, visur reikia proto skirti; kam, kada ir kas naudinga, reikalinga, įdomu. Arba — priešingai.

Sito proto žmogui labai reikia, kada jis namie turi vaikų ir — televiziją.

Mat vaiko amžius yra tas laikas, kada jis visa ką įdomaujasi, nori viską žinoti, pažinti, patirti, išbandyti ir patsai veikti. Šitaip jis pačios prigimties yra vėrciamas į pilnutinį fiziniai ir psichiniai pajėgų žmogų augti ir vystytis. Tam visą jo vaikystę reikalinga išmintinga laisvė. Ir gera globa. Kad jojo norai, pasikliau veržlumas, iniciatyva turėtų geras sąlygas ir jis galėtų auklėtis pastabus, veiklus, išmintingas, su noriu dirbti, siekti, pažangiam būti.

Vyresniam vaikui retkarčiais televizija gali būti naudinga. Kuris jau yra išsilavinęs, išsiauklėjęs, savo artimą aplinką praktiškai jau gerai išstudijavęs. Kuris gyvenamojo miesto žvėrynus, botanikos sodus, muziejus pažįsta tiek, kiek tatau jojo amžiui oriklauso, kiek jis pajėgus suvokti, kiek jam tai naudinga žinoti. Tada televizija gali vaikui pasitarnauti, kaip papildymas, ko jis jau žino, parodydama, ko jis dar nėra matęs — tolimą,

nepasiekiamą. Tai gali būti žinios, vaizdai iš gamtos, geografinios, žmonių gyvenimo būdo tikrai kultūrinės valandėlės.

Bet kada namie yra nuosava televizija, kada tik panorėjus, jos žiūri be atrankos, ilgaisiomis valandomis prisisėgęs, — tada jau nebeprotą, nebergerai, o gal ir labai blogai.

Televizijos daugiausiai reklaminė programa, jos tikslas — žiūrėtoją patraukti, jį įtaigos būdu veikiant, įtikinti.

Vaikai — lengvi žmonės, lengvai įspūdziais persiima, o protai dar menkai pajėgūs. Jų nervų sistema dar silpna ir juos stipriai veikia ne tik įspūdziai stiprumas, bet ir jų gausumas. Televizijos žiūrėjęs, vaikas ir atsisitraukęs dažnai dar ilgai neatšitokėja, tebėra žiūrėtų vaizdų įtakoje, nepajėgus kam nors kitam besusiokcentruoti: ką nors veikti, žaisti, skaitant knygą — suprasti, ar bet kurio vaikiškojo darbo imtis, kuriam reikėtų laisvai atsiduoti. Televizijos žiūrėjęs, vaikas ilgai nepajėgus galvoti, suprasti, ko nors norėti, ko siekti — nepajėgus vaikišku gyvenimu gyventi. Jo iniciatyva paraližuota.

To pasekoje galvoje ir širdyje atsiranda tuštuma, ko vaikas la-

RAUDONIEJI
VIDURAMŽIAI

TAI YRA

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO
RAGANŲ MEDŽIONĖS

KRONIKA

PARAŠĖ

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.

Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiųsti.

JUOZAS BUTVILA

PRINCIPO ŽMOGUS...

— Sveikas, bičiuli, šimtą metų nematytas! Niekur neini, nesirodai, — kratau iš džiaugsmo jo ranką. Kur gi taip užsikasei?

— Iš principo niekur neinu.

— Kaip gi šeima?

— O, auga, sveika.

— Gal turi ir namus?

— Vienus sulipdžiau Chicagoje, gerai pavyko, tai dabar statau vasarietę Beverly Shores.

— Aš pėsčias, gal gi turi automobilį, pavežėtum?

Po kelių minučių supuos naujaitelaitėje mašinoje. Kodėl gi i susirinkimus nebateini, mes tiek užsimojimų turime. Gal gi ir i kongresą važiuoji? Mane nuvežtumei.

— Sakiau gi, kad iš principo niekur neinu.

— Skaičiau Dirvoje, kad gerai įsikūręs, turi gerą darbą. — Ak, tas Julius Šakelė parašė. Pasakysiu, kad Dirva baisiai patinka. Dabar, kai pradėjo eiti du kartus per savaitę, tik džiaugtis reikia. Galetų dažniau lankyti. Mažiausiai nors tris kartus.

— Ar davei Vilčiai?

— Iš principo niekam neduodu.

— Kodėl?

— Kad niekas neprašė.

— Tai duok 25 doleriukus. Aš paimsiu,

— Še. (Čekiukas svaizėjo ir nugarmėjo i mano kišenę).

— Galėjai duoti daugiau?

— Žinoma, galėjau. Kad tiek teprašė. Jei kitą kartą paprašysi duosiu daugiau.

Mielas bičiuli, ar ir tu Antanai, Juozai, Vytautai, nesi toks pats principo žmogus. Juk ir tu dar nieko nedavei Vilčiai, kai tuo tarpu tavo draugai, gal net mažiau gali, negu tu, jau pasiuntę šimtines, penkiasdešimties ar mažiau. Kodėl? Kodėl gi kiti davė, o tu ne? ... Kodėl, mielas tautietė? Juk gali! Tad pasiryšk ir rytoj, ar poryt pasiųsk Vilčiai ir baikime tą \$20,000 vajų.

biasiai nepakenčia. Jis nebeišmano ir nebepajėgia, kaip ir kuo savo laisvalaikį užpildyti. Belieka vėl grįžti prie televizijos. Ir taip susidaro sąlygos, kad vaiko laisvąjį laiką vien televizija beužpildo. Ji apsemia vaiko protą ir širdį.

Kol laisvas televizijos žiūrėtojas vaikas gaus ką tikrai vertingą pamatyti, išgirsti, jis bus jau daugelį leverčio balasto žiūrėtojas, daugelį jam nenaudingo, jį be laiko sendinančio, stebėjęs — visa to įtakoje buvęs stebėdamas, ir po programos dar ilgai įspūdzio, slegiamas pasilikęs.

Kasdieninėse savo programose televizija parodo daug brutalių jėgos, brutalių drąsos vaizdų, žiaurių jėgos prieš žmogų panaudojimo pavyzdžių, po kelių žmogžudysčių ir panašių kenksmingų vaizdinių pamokų. Leidžiant vaikui be atrankos televizijos žiūrėti, jis kasdien gaus nažmoginimo injekcijų, kartais ir labai stiprių.

Taip ilgesnį laiką veikiamas, vaikas nebėra pajėgus savo paties savigarbą just, žmogul, kaip po tokiu, pagarbos turėti. Nes blogi vaizdai stebimi suteptą patį stebėtoją, jį jojo paties akivaizdoje pažemindami. Žmogaus gyvybė lieka bevertė. Suktybės, žiaurumai ir visišką žmogaus nuvertinimas vaiko susigyvenama, kaip kasdienybė, net kaip drąsa, kaip garbė. Jėga — tai teisė.

Gėris, grožis, kam nors pagarba, meilė, užuojauta — blogie įtakoje blanksta, lieka nebepatrauklu, net negarbinga, nei menka ir gėdinga! ... Taip daro vis daugiau vaiko širdelėje besikaupiančios blogio nuosėdos. Be jojo gyvenimo sąlygų, tėvų neapdirimo, nerūpestingumo, nebūdėjimo.

Nuolat stiprių įspūdzijų veikiamas, vaikas lieka nebepajėgus skirti vaizduotės nuo realybės, svajonės nuo tikrovės. Jis vienišai auklėjasi, nei realiai bemato, nei realiai besupranta. Jis igauna patraukimą stiprių įspūdzijų veikiamas būti, jų diriguojamas jaustis. Vaikas įpranta nieko neveikti, tik, ploza gulėdamas, įspūdziais maitintis. Šitaip gali išaugti tik miniažmogis, "pažemintųjų minios" narys. Ne žmogus-asmenybė.

Televizija užmigo tėvų budrumą dėl vaikų auklėjimo:

— Nebereikia vaikui draugystės, jį lauka nebesiveržia, su kaimynų vaikais nebesikivirčia (tėvams ramybės nebedrumsčia), nei šiaip galvos neužia; i televiziją valandas žiūrėdamas prabūna! Taip kartą moteriškė,

GEGUŽĖS MĖN. 24 DIENOS

VAKARĄ SKIRKITE

DIRVAI!



Šio mėnesio — gegužės 24 d., 6:30 val.

Slovenian Auditorium

6409 ST. CLAIR AVE.

RENGIAMAS

VAKARAS

PROGRAMĄ ISPILDO

Televizijos dainininkas Arnoldas Voketaitis,

Rašytojas humoristas Antanas Gustaitis,

Tautinių šokių šokėjų grupė Grandinėlė

Programos pradžioje bus parodytas garsinis spalvotas filmas iš lietuvių kultūrinės veiklos Amerikoje. Filmas darytas Chicagoje, rengiantis Margučio jubiliejui.

Vakara globoja

M. ir J. Bačiūnai

H. ir P. Žiūriai

Vakaras prasidės punktualiai ir svečiai iš anksto prašomi nevėluoti.

PAVELUOSIT — DALIES PROGRAMOS NEMATYSIT! PO PROGRAMOS ŠOKIAI IR TUPTINGAS BUFETAS.



Biletai po \$2.00, \$1.50 ir \$1.00 parduodami Dirvoje ir prie įėjimo.

Biletais apsirūpinkit iš anksto.

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Road

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ
TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini automobiliai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.

Nakties telef.: LI 1-4611.

NUO SPALVOTŲJŲ BĖGANT

EDV. KARNĖNAS

Nuo to laiko, kai Amerikos spalvotieji buvo pradėti imti kariuomenėn ir būriams vežami karo pramonės darbuose ir šiaurinės valstybės, jie pasijuto laisvesni ir drąsesni baltųjų atžvilgiu, nors juos jau senai Abraomas linkolnas yra išlaisvinęs.

Po Antrojo pasaulinio karo Amerikos šiaurinių valstybių didmiesčiai vis daugiau gausėjo spalvotaisiais gyventojais. Tik šiuo metu žymesnė bedarbė su laikė jų antplūdį iš pietinių valstybių. Taip pat jų dalis iš vėliau atplūdusių, sumažėjus darbams, grįžo vasaros darbuose į pietus, kur ir pragyvenimas yra lengvesnis.

Todėl šiuo metu tokiuose didmiesčiuose, kaip Chicago, Detroit, Clevelande ir kitur, laikinai sumažėjo spalvotųjų vertimasis į baltųjų gyvenamus rajonus.

Clevelande spalvotųjų spaudimas į baltųjų rajonus buvo itin stiprus prieš metus kitus, kai miestą griovė nuygentų namų rajonus, o jų vieton nespėjo pastatyti naujus "apartamentus".

Keista, bet yra faktas, kad kaip dideli liberalai ir demokratiai bebūtų baltieji, jie, kad ir tokiuoje Amerikoje, nenori gyventi greta spalvotųjų, nors pakenčia juos greta savęs darbuotojėse, mokyklose, bažnyčiose ir autobusuose, žinoma, paslėptais antisocialiais jausmais, kas yra būdinga baltiesiems šiaurinėse valstybėse.

Iš kitos pusės, spalvotieji, jausdamiesi "susilyginę" su baltaisiais, žinodami savo bendruomenės gausumą ir visumą (Jau maždaug kas dešimtas amerikietis yra spalvotas!), atsimindami savo tėvų ir protėvių kančias pietinėse valstybėse, taip pat paslėptais jausmais dirba ir bendrauja su baltaisiais, laukdami laiko, kada jie galės "atsikeršyti" baltiesiems...

Būdinga baltiesiems, kad, nežiūrint savo daugumos, jie bijosi spalvotųjų, ypač kai pastarieji dažnai griebiasi peilio "savo garbei" apginti. Dėl tos baimės baltieji lengvai traukiasi, kai tik kur priartėja spalvotųjų šeima, ir apsigyvena kaimynystėje.

Tik viena baltųjų grupė dedasi esanti labai gudri, kuri spekuliaciniais tikslais išnaudoja tą "gojų" baimę, dažnai pati pirmoji parduodanti savo nuosavybės spalvotiesiems, tuo būdu palengvindama jiems prasižėmimą į baltųjų rajonus ir priversdama juos masiškai trauktis toliau. Pavyzdžiui gali būti Clevelande prie kultūrinių darželių esantis puikus gražių namų rajonas, buvęs jų apgyventas, o dabar jau pilnas spalvotųjų. Nuo tokio "gešeto" jų neatbaido ir protarpiais Clevelando didžiojo spaudimo pasirodą išsamūs paveikslai reportażai, kaip jų tūli tautiečiai lupa didelės nuomos iš naujakurių spalvotųjų nugriautuose namuose ir kaip jie uždirba milijonus.

Iš tautinių grupių spalvotųjų atžvilgiu atsiparesni yra lenkai ir slovėnai, kur jie gyvena daugiausia kompaktiškai. Kituose miestų rajonuose baltieji ilgiau atsilaukia prieš spalvotųjų spaudimą gerai susiorganizavę, susispietę aplink savo bažnyčias, susibūre į vadinamas "Home Owners"

draugijas, kurių pageidavimų paboti privalo ir realistatininkai. Jeigu baltieji pasiryžę kur neįsileisti spalvotųjų, jie atidžiai seka, kad iš kaimynų kas nebandytų pirmas parduoti savo namą spalvotųjų šeimai. Tas "pirmasis" yra bauginamas įvairiomis "legaliomis" sankcijomis.

Sprendžiant iš baltųjų bėgimo nuo spalvotųjų, lietuvių grupę tenka skaityti prie "bailiųjų", nors ir lietuvių didmiesčiuose gyvena dar, galima sakyti, kompaktiškai, aplink savo parapijas ir svetaines.

Nuo pirmųjų lietuvių kolonijų Amerikos didmiesčiuose lietuvių jau ne pirmą kartą peryvena "tautų kraustymąsi". Štai Clevelande pirmoji lietuvių kolonija buvo arti miesto centro, prie St. Clair Ave. Vėliau nusikėlė į East 21 St., pagal Superior ir naujesnį rajoną tarp East 55 St. ir Ansel Rd., tarp Wade Park — Superior — St. Clair Ave., prie šv. Jurgio bažnyčios ir Lietuvių Svetainės, kur dabar yra lietuvių kolonijos centras, kartu su kaimynystėje esančia lenkų šv. Kazimiero parapija ir slovėnų trūsta kolonija, kuri tvirtai laikosi ir dar ilgai žada atsilaukyti prieš spalvotųjų spaudimą, kurie jau priartėjo Superior Ave.

Antroji Clevelando lietuvių kolonija susikūrė prie Neff Rd., Euclid, Ohio, toliau į rytus, beveik ant Erie ežero kranto. Žymesnė lietuvių grupė baimingai kuriasi pusiauoklėje, apie Eddy Rd., arti St. Clair Ave. Sakau baimingai kuriasi, nes ir ten arti spalvotieji. Ir kažin kur lietuvių ilgiau išsilaikys: aplink šv. Jurgio bažnyčią ar prie Eddy Rd.?

Nesaugūs yra ir tie lietuvių, kurie įsikūrė East Clevelande. Be abejo, saugiausi yra tie, kuriems galimybės leidžia iš karto nusikelti už Clevelando miesto ribų, nusiperkant brangesnius "baltiesiems"...

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rašalai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 metų amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDĖJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:
PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

namus, kaip Euclide, Cleveland Heights, South Euclide ir kitur. Į vakarinę miesto dalį lietuvių negravituoja, — ten tik viena, kita šeima begyvena.

Kalbant bendrai apie spalvotuosius ir turint galvoje jų sudarytą didelę JAV vidaus problemą, baltiesiems sunku nuo jų kaimynystės atsipalaiduoti. Tik tolimesni užmiesčiai ir tolimiausia Amerikos Vakarų erdvė leidžia baltiesiems nuo jų atsitolinti. Laimė, kad gausus automobilizmas ir puikūs keliai įgalina baltiesiems lengviau kurtis puikiuose priemiesčiuose. Taip spalvotųjų spaudimas, baltųjų bėgimas nuo jų ir automobilizmas spartina miestų plėtimąsi į tolimesnius užmiesčius.

MATAS GRIGONIS VĖL RAŠO VAIKAMS

"Lietuvos Pionierius" (1958 m. 2 nr.) rašo, kad Matas Grigonis, kuris jau 1911 metais pradėjęs leisti "Vaikų knygynėlį", išleisdamas kadai plačiai žinomą rinkinį "200 žaidimų", vaikams eilėraščių rinkinį "Kvietkelis" (1913), dabar vėl rengia naują vaikams eilėraščių leidinį "Grūdai prie grūdo". Dedama trejetas pavyzdžių iš to rinkinio, kurių vieną — "Pupos pasaką" — pakartojame:

Kažkur kažkaip Giedrutis rado pupą. Ir ėmė ją pupa žaisti. Tik tai šmikt pelytė ir nusi-neša pupą. Tik tai strykt katė, ir nebėra pelytės. Tik tai urst šuva ir praryja katę. Tik tai amt vilkas ir nužioja šunį.

Tik tai pliumt meška ir vilkas jos nasruose. Tik tai liuokt voverytė, ir išsigandusi meška kad ims bėgti, net kūlio apvirsta, net vilkas jai iškrinta. Iškritęs vilkas kad tiesia kojas, net šuva jam iškrinta. Iškritęs šuva kad dumia, net jam katė iškrinta.

Iškritusi katė kad pučia uodegą, kad rūksta, net jai pelė iškrinta. Iškritusi pelė, kad šauja į ola, net jai pupa iškrinta. Nustėjęs Giedrutis kad čiups pupą, ir vėl žaidžia, ir neatdžiaugia.

Po karo M. Grigonis dirbo kaip Panevėžio priemiesčio "Vaivadų" kolūkių sodininkas, kur pagarsėjo, kaip mičiūrininkas — aklimatizavo keliolika dešimčių įvairių vaismedžių bei kitų augalų ir už tai buvo apdovanotas ordinu. Nepriklausomybės laikais M. Grigonis buvo Panevėžio gimnazijos vicedirektorius, vėliau Rozalimo ir Anykščių progimnazijų direktorius, paskutiniiais metais jau buvo išėjęs pensijon. Šiame jam suais 69 metai amžiaus.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

Clevelande APYLINKSE

Į Dirvos vakarą

bilietus užsisakykite iš anksto. Bilietai kiekvieną dieną Dirvos redakcijoje gaunami nuo 7 val. ryto iki 4:30 val. p. pietų. Vakaraš skambinkit redaktoriaus telefonui — GL 1-3976.

Į vakarą, be globėjų p. Bačiūnų, atvyksta ir Tautinės Sąjungos pirmininkas inž. S. Bartkus. Esam gavę pranešimą, kad būrys Dirvos bičiulių atvyksta iš Columbus, ir kitų tolimesnių vietovių. Daugelis clevelandiečių jau bilietus pirkė ir vakare dalyvaus. Tikrai laukiame gausaus clevelandiečių dalyvavimo.

Vakaro programos dalyviai — solistas Arnoldas Voketaitis atvyks šeštadienį ir apsisistos pas p. Gasparaičius. Rašytojas Antanas Gustaitis atvyksta penktadienį ir sustos pas p. Kudokus.

Vakaro programa bus labai turtinga. Be jau minėtų p. Voketaičio ir Gustaičio, eilę tautinių šokių pašoks Grandinėlės šokėjai. Livija Kasparavičiūtė pašoks Linelio šoki. Taip pat pradžioje bus parodytas garsinis, lietuviškas filmas.

Dirvos vakarai nebūna dažnai, bet kai jau jie būna, mes tikrai laukiame, kad būtų daug svečių. Vakaro svečių malonumui rengiamas turtingas bufetas, įvairių dovanų laimėjimai ir šokiai prie geros muzikos. Dalyvaukime!

Jaunųjų Clevelando lietuvių dailininkų parodos atidarymo

proga šių metų gegužės mėn. 25 d. 3 val. kalbės Viktoras Mariūnas. Paroda įvyksta 10908 Magnolia Dr. (Čiurlionio Ansamblio namuose).

Metinėje apžvalginėje Clevelando dailės parodoje, vad. May Show, šiais metais išstatyti dviejų lietuvių darbai: akvarelis Antano J. Vaikšnorio ir skulptoriaus Vytauto Raulinaičio.

Clevelando metinės dailės parodos skaitomos vienomis pačių stipriausių visoje Amerikoje. Šiais metais iš 9000 darbų parodos komisija atrinko tik 860.

Antanas J. Vaikšnoras, gerai žinomas Clevelande tapytojas, šiais metais laimėjo pirmą premiją akvarelių grupėje.

Vytautas Raulinaitis dalyvaus su skulptūra "Šokėja judesyje". Paroda vyksta Clevelando meno muziejuje.

Pirmasis Šiaurės Amerikos Lietuvių šachmatų turnyras Clevelande

Gegužės 31, 31 ir birželio 1 dienomis Clevelande įvyksta š. Am. Lietuvių šachmatų turnyras. Turnyre žada dalyvauti didžiama mūsų stipriausių šachmatininkų. Turnyras įvyks Cleveland Chess Center patalpose — 1610 Euclid Ave.

Turnyrą organizuoja Faskas ir š. Am. Lietuvių šachmatų Komitetas, kuriam vadovauja žinomas Bostono šachmatininkas K. Merkis.

JUOZO KAMAIČIO IR JONO BALEIKOS, ST. CLAIR SHOE STORE, 12915 St. Clair Ave.

Batų ir odos parduotuvė, didelės batų pasirinkimas ir žemės kainos negu kitur.

Siuntimui į Europą duodama nuolaida.

Batų taisymas pačiamos ir pristatomos į namus be mokesčio.

Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v.
Telefonas: GL 1-5875, buto — GA 1-7658.

Inž. ir ponis Diliai,

iš Newerk, N. J., lankėsi Clevelande ir lydimi p. Žitkų ilgesni laiką kalbėjosi lietuviškaisiais reikalais Dirvos redakcijoje.

Grandinėlė

praėjusį sekmadienį tautinius šokius šoko Regina High School mokyklos mokinėms ir mokytojoms.

Clevelando ALTO Sk. nauja valdyba

Gegužės 4 d. Clevelando ALTO mokinėse susirinkime buvusi valdyba atsistatydino. Buvo išrinkta nauja valdyba, kuri susirinko pirmam posėdžiui gegužės 11 dieną ir pasiskirstė pareigomis:

Pirmininkas — Jonas Daugėla, vicepirm. — Lionginas Leknickas ir Julius Smetona, vicepirm. kultūros reik. — Aldona Augustinavičienė, sekretorius — Vaclovas Kasakaitis, sekret. patikymui ryšių su organiz. — Petras Gruodis, sekret. yp. reik. — Elvira Vodopaliene-Sikšniūtė, židin. — Kazys Žiedonis, išd. sekret. — Januškis.



Skaitydami KARJ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.



VIESPATIES BALSAS PRAEITYJE BUVO IR DABAR YRA

Patėmykit, skaitytojai, mes šv. Rašto tyrinėtojai skelbiame per 75 metus, kad pasaulis pasibaigė! Bet žmonės netiki ir neklauso, kas atsitiks su tuo, ką žmonės vadina civilizacija. Bet šventasis Raštas kalba labai aiškiai apie įkūrimą Jėzaus Kristaus Karalystės; raštas aiškiai sako, kad Dievas kalba ir kovoja su tautos tikrą pranašavimą žodi; Viešpatys privers tautas palauti kovoti ir pripažinti J. tikruoju žemės valdovu. Dievas bus išaukštintas tarp tautų. Psal. 46: 10. e.

Pasaulio pavėkslas kas kartą tamsėjanis parašyta pranašystėje. Viešpatys paleido savo balsą ir žemė sutirpo, kalnai sutirpo, kaip vaškas Viešpaties akivaizdoje, kalnai reikią karalystės, o žemė reikią organizuotas tautas, kurios dabar tirpinamos į vieną Karalystę. Psal. 97: 2-5 e.

Dievo taip nupranašauta yra toks laikas pabaigos gadinės. Dievo nutarimas sujungti tautas ir karalystes ir išlieti ant jų savo rūstybę; nes jie peržengė Mano įstatymus ir iškreipė tiesą, sulaužė amžinąją sandarą, reikią Jėzaus auką paniekino. Iza. 24: 1-6 e.

Pranašas, Aėėjus sako: Senio pasaulio laikas atėvyveno. Dievas sako sujindins dangų ir žemę! Sako Dievas, sugriaušiu sostus ir sunaikinsiu pagonių karalystes ir ju stinrybe apversiu. Šv. Raštas aiškiai parodo. Agai 2: 23 e.

Viešpaties diena arti yra. Zepanjas 1: 14-18 e.

Skelbia:
WILLIAM SHIMKUS
1077 East Wallings Rd.
Brecksville, Ohio

Visuomenės žiniai

Nuo birželio 15 d., 1958 p.p. V. Nagevičienės ir G. Natkevičienės atidaroma nauja nedidelė su pensijonu vasaravimo vieta prie Pymaturing ežero "Villa Rūta" (60 mylių nuo Clevelando).

Kas mėgsta gamtą, erdvę, vandenį, žvejybą ir poilsį — visi yra kviečiami. Vietas rezervuoti iš anksto laiškais adresu: V. Nagevičius, 37950 Euclid Ave., Willoughby, Ohio (tel. WH 2-4500).

Vaziuoti iš Clevelando į rytus 6 kelių, pravažiavus Andoverį iki ežero tilto pradžios — čia sukiti į kairę ir už 1/4 mylios "Villa Rūta".

P A D Ė K A

Clevelando Studentų Skyrius reikią nuosirdžią padėką Dirvai, p. J. Virbalui, parėmusius studentų vakarą. Menininkams — aktorui V. Žukauskui, sol. A. Gaigalaitei, sol. A. Karašai ir akomp. R. Babickui už puikų meninės dalies atlikimą. Dirvai, ponams J. Rocinui ir J. Stem- bužiui, garsinusius šį vakarą per- munda ir radiją. Nuosirdi stu- dentų padėka priklauso vakaro šeiminkeli p. J. Blumentalieni, kol. M. Dabrikaitei, p.p. A. Spi- rikaičiui, J. Kačkaskui, S. Lu- koševičiui, rūpestingai tvarkiu- siems salės reikalus. Dėkui stu- dentų mamytėms aukojusioms bufetui ir visiems atsilankiu- siams į šį studentų vakarą.

Išnuomojama įstaiga,

Addison—Superior pastate, 7037 Superior Ave. Tinkama advoka- tai arba gydytojui. Skambinti EN 1-1280.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namų mieste arba priemiesčiuose, kreip- kites į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143
Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvėdes garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radioj valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksate, visi patogumai Jums.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525
Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551
Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus h būsit patenkinti

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
(Licensed by USSR)

PAGAL SUTARTĮ, SUDARYTĄ SU INTURISTU, FIRMA TEISĖTA SIŪSTI SIUNTINIUS I VISAS SSSR RESPUBLIKAS IR LIETUVĄ.

Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmokama firmos įstaigoje. Siuntinius galite atsiųsti paštu arba kitu jums patogiu būdu.

Siųsti galima TIK NAUJUS DA—IKTUS. Negalima siųsti MAISTO PRODUKTUS su kitais daiktais. Siuntinį išsiuntus siuntėjas gauna Amerikos pašto KVITĄ, o siuntinį pristatius gavėjo pasirašytą KVITĄ. ĮSTAIGOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PREKIŲ.

Atidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak. Sekmadieniais iki 4 val. Klientų patogumui skiriami atidaryti sekančiuose miestuose:

116 East 7th Street, New York, N. Y. Tel. YU 2-0380

11339 Jos. Campau	900 Literary Rd.	632 W. Girard Ave.	332 Fillmore Ave.
Detroit 12, Mich.	Cleveland 13, Ohio	Philadelphia 23, Pa.	Buffalo 6, N. Y.
Tel. Townsend 9-3980	Tel. Tower 1-1461	Tel. Walnut 5-8878	Tel. Mohawk 2674



DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Vylimės pajusti vėją gluosniuose

Ar autorius "gali išaiškinti" savo veiklą? — klausia Alg. Landsbergis "Draugo" kultūriniam priede, jo 2 veiksmų vaidinimo "Vėjas Gluosniuose" pastatymo Čikagoje proga. "Ir atsakymas, neišvengiamai, yra — ne", — atsako jis ten pat. Sutinkame. Čia turėtų būti padėtas tas pats ir pradėta kalbėti apie ką nors kitą.

Tačiau autorius vis dėlto savo veiklą aiškina net per porą laikraščio skilčių, atrodantis jame didelių dalykų. Negana to, jis primena ir glaudų savo bendradarbiavimą su veikalo režisiorium A. Dikiniu, bei veikalo vaidinamųjų aktorių kruopštų pasiruošimą bei patirtį.

Autorių, režisorių ir aktorių nuosirdžiai gerbiau, tačiau ir su didelėmis pastangomis žadėtų gilumų nesugebėjus atidengti žiūrovo, po šitokio straipsnio, pasijuto gana neįdomiai.

Apie veiklą

Veikalo įvykiai, kaip jau visi žiūrovai iš gerai rengėjų praves tos reklamos vietinėje spaudoje turėjo progos patirti, vyksta Litvonijos pasienyje 16 šimtmečio, Zigmanto Augusto laikais. Pats karalius (A. Rūkas) užsidaręs rusų kariuomenės supamoje pilaitėje, nusprendęs sekančią dieną trauktis.

Naktį į pilies kiemą iš bangaus nusileidžia Angelo (A. Mišomis) lydimas Sv. Kazimieras (A. Dikinis) padaryti stebuklą, kurį pasakoje lietuvių kariuomenė laimėtų mūšį.

Karalių saugo abejotino narsumo ir kilmingumo bajorėlis Krištupas Vyšniauskas (J. Kelečius), didžiai besisielojas viršuje ir storosios virvelės Kuni-gundos (E. Vilutienė) auksinukų maišeliu, o taipgi žemdirbys kareivis Petras Jasaitis (J. Raudonis), įsimylėjęs Kunigundos augintinę Onutę (E. Blandytė). Karan išėjusio pilaitės vietininko žmona Aldona (I. Nivinskaitė), įsimylėjusi karaliaus dvaro didiką Eugenijų Kurevičių (V. Juodka).

Studento ir vienuolio jėzuito rūbais persirengę Sv. Kazimieras ir Angelas įtikina karalių, kad jis turi rytoj kautis. Stebuklas turi įvykti, nors yra aišku, kad mūšyje žus visi trys jau minėti veikėjai. Kada Karalius, duosniai visiems padalinę po storą riešę pažadų duonos, išsena, pasigirsta kovos trimitai, vyrai griebiasi už kardų ir bėga, virš pilies bokšto pasirodo nušviesta Sv. Kazimiero novva ir moterys sukrinta ant kelių šaukdamos: "Stebuklas!"

Toksai yra "Vėjo gluosniuose" turinys. Savo statiškumu, neseniškumu, intrigos stoka scenai jis yra tikrai nedėkingas, nors savo gražia (šiam pastatyme aktorių daug kur žalojama blogu kirčiavimu) kalba, bei sklandžiu sakiniu galėtų būti tikrai puikus radijo vaidinimas.

Apie režisūrą ir aktorių

Kaip matėme, realistiškai šį veiklą pastatyti nėra įmanoma. Visai suprantamos režisoriaus Algimanto Dikinio pastangos į veiklą įnešti kuo daugiau žaismingumo, pasakiškumo ir jo per daug nedramatizuoti. Šias jo pastangas geriausiai patiesino aktoriai J. Kelečius ir E. Vilutienė, o iš dalies V. Juodka ir J.

Raudonis. Savo rolėje šioms uždaviniams pasiliko ištikimas ir pats Alg. Dikinis, kiek jo dvilypės pareigos leido, sukūręs tikrai šiltą ir patrauklų Sv. Kazimiero charakterį. Jo puiki dikcija ir nuosirdus įsijautimas padarė įmanomomis ir tokias sunkias retorines vietas, kaip malda pirmojo veiksmo gale.

Pilnai sutikdami, kad vargu kuris lietuvis režisiorius šį veiklą būtų geriau pastatęs, o taipgi, dilemiškai, vargu kuris lietuvis aktorius būtų Sv. Kazimierą geriau sukūręs, turime tačiau pripažinti, kad režisiorius A. Dikinis per daug dažnai turėjo nukentėti aktorius A. Dikinio nau-dai. Perdažnai gana prasminga ar šamojinga veikalo scena neradavo žiūrovuose jokio atgarsio.

Nedėkingą ir nuobodų Kurevičiaus vaidmenį Vytautas Juodka atliko gana įdomiai. Jo puikus gilus balsas ir išdidi (vietomis gal kiek sunkumų kilnotoja primenant) laikysena darė jį tikrai oriu ir santūriu didiku. To, deja, negalėjumėm pasakyti apie Antaną Rūką, kuriame ir lakios vaizduotės žiūrovas vargu ar sugebėjo įžvelgti bet kokias karališkumo žymes. Jo drabužiai sakė vieną, balsas — kitą, o judesiai — vėl ką kitą. Vienur jis atrodė, kaip cirko magikas, kitur kaip žinomo baletu Coppelius, o dar kitur, kaip paprastas mažo miestelio žydėlis-prejgas. Argi toks buvo Zigmantas Augustas, karalius išgyvenęs vieną pačių skaudžiausių ir romantikais meilių dviejų tautų istorijoje? — su nuostaba klausė savęs nevienas žiūrovas.

Jonas Kelečius, iš daugelio jo vaidintų veiklų atsimenant jo didelį norą bet koki būdu publiką prajuokinti, buvo pats tinkamiausias plikbajorio Vyšniausko rolei. Jis rolę ir išvežė visiškai pakenciamai, neskaitant šaržavimo ydos, matomai užsilikusios dar iš prieš savaitę vaidintos "Pažadėtosios žemės". Tuo šaržu kiek persiėmė ir jo partnerė Eglė Vilutienė, savo trumpame vaidmenyje sugebėjusi duoti gana spalvingą viršesio tipą, kiek jai tai padaryti leido perdėtas sustorinimas bei bereikalingai išryškinti veido atributai.

Juozas Raudonis geriausias scenas davė draugėje su jo mylimąja vaidinusia Elena Blandyte. Jos dirbtinumas, išplaukęs iš perdėto megdžiško noro pervai-

dinti lyg ir pabrėžė J. Raudonio tikrumą ir šilumą. Pažymėtinas taipgi tikrai švarus ir stiprus J. Raudonio balsas.

Iš moterų, gal būt, pats nedėkingiausias vaidmuo teko Irenai Nivinskaitei. Jeigu ir šiame vaidmenyje ji buvo nuosirdi ir žiūrovui priimtina, tai tik savo didelio sugebėjimo nemeluotu jausmu perduoti kiekvieną žodį. Jausmu, ne tik girdimu balse, bet ir pastebimu kūno virpėjime.

Jeigu E. Blandytės megdžiškumas reiškesi jos pervaidinimu, tai Andriaus Mirono balse, nei judesiuose, nei aprangoje, nei grimu (kuris gal daugiau klaunų priminė) nieko angeliško nebuvo. Angelo, kad ir jėzuito rūbais, vaidmeniui, rodos, geriausiai tiko moteris. Jau kad ir vien dėl to, jog jis nors tuo iš žemiškų būtybių išsiskirtų.

Baigiant

Mažiausiai priekaištų būtų galima rasti dailininko Adolfo Valėsikos tikrai kruopščiai ir skoningai padarytomis dekoracijoms. Jos daugiau, negu visi kiti faktoriai, išryškėjo veikalo dviasia,

nukėlė žiūrovą į anuos laikus, sužadino jame anų laikų nuotakas. Gal tik pilies bokštelis buvo kiek permažas, ypač turint galvoje, kad ten vyko Aldonos ir Kurevičiaus šokis. Tačiau, matyt, dėl scenos ribotumo jo praplėsti nebuvo įmanoma.

Gana sudėtingi šviesos efektai buvo gana pakenciamai tvarkomi (A. Dikinis ir A. Valeška). Gerai parinkta ir perduota muziką tvarkė Dalia Bylaitienė. Šokis — Veros Radauskienės. Daina — Vlado Jakubėno (dainavo E. Blandytė).

Visumoje šis spektaklis nebuvo eilinis. Pastatymas žymiai geresnis už prieš savaitę matytą "Pažadėtosios žemės" pastatymą. Gaila, kad ir tikrai pavyzdinčiai reklamą pravedus, nesulaukta didesnio publikos susidomėjimo. Ypač dar ir dėl to, kad šį kartą negali teisintis net ir tie, kurie nori tik lietuviškų, tik patriotiškų, tačiau naujų veiklų.

Kęstas Reikalas

AR ŽINAI KUO TU KELIAUSI?

ČIKAGO RUOŠIASI LĖKTUVAIS IR VILKSTINĖMIS. — PRELEGENTAI NUO ATLANTO, PACIFIKO IR DIDŽIŲJŲ EŽERŲ. — IS POSEDŽIO Į BANKETĄ — BE TAXI.

J. LOZYS

Tautinis Kongresas žada būti įvairus ne tik savo programa, bet ir dalyviais. Visa eilė žymių veiklų ruošiasi jame dalyvauti, kad savo patyrimu galėtų įsijungti į aktualią jo darbų programą ir padėti išspręsti gana komplikuočius Kongreso uždavinius.

Teko patirti, kad 3 Kongreso dienas New Yorke drauge su kitais bendraminčiais žada praleisti geras būrys visuomenininkų iš Čikagos. Jų tarpe — trys buvę Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pirmininkai: Ant. Olis, Dr. S. Biežis ir Ant. Lapinskas, S-gos tarybos prezidiumo narys J. Bačiūnas, Lietuvių tautinio akademinio sambūrio vyr. valdybos pirmininkas inž. S. Švedas, Liet. laisvės kovotojų sąjungos pirmininkas J. Naujokas, Amerikos lietuvių rezistencinės santarvės veikėjas J. Budrikis, Akademinio sambūrio Čikagos pirm. A. Silūnas. Būti didelės staigmena, jeigu New Yorke tomis dienomis neatsirastų ALT S-gos pirm. inž. E. Bartkus, vicepirm. inž. J. Jurekūnas su visais kitais vadovybės nariais, o Čikagos skyr. pirm. inž. Alg. Bakšys su šios valdybos ir skyriaus nariais... O, mielieji, matau redaktorius jau siekia žirklių! Sarašą turiu nutraukti net jo nepradėjęs...

Kaip aš nukeliausiu...

Iš Čikagos į New Yorką, be rodo, nėra sunkiau nukakti, negu anais laikais iš Hamburgo į Vlikingeną. Bet kad nereikėtų kiekvienam dėl to sau galvos kvaršinti, S. Švedas surinko žinias iš Čikagos geležinkelio ir autobusų stočių, apskambino lėktuvų bendrovių agentūras, o pagaliau, pieštuką pasiėmęs, apskaičiavo, kokią biudžetą turi susidaryti tas, kuris su draugais pasirinktų keliauti automobiliu.

Savo darbo vaisiais jis ryžosi pasidalinti su Čikagos ir apylinkių keliautojais. Jo surinkta informacija siuntinėjama visiems tiems, kuriems gali tekti ja pasinaudoti. Gaila tik, kad ji netiks ne tik Torontui, Montrealiui ir Los Angeles, bet netgi ir Detroitui, Clevelandui, Bostonui, Philadelphiai ir kitiems tolimesiems Čikagos kaimynams. Pa-

Vėbra organizuoja vilkstinę

Laikas — pinigai. Taupyti tad reikia ir viena ir kita. Kas taupys laiką — skris lėktuvu. Kas pinigą norės taupyti, tas keliaus automobiliu. Traukiniai ir busai liks tiems, kurie turės kitokių motyvų.

Petrus Vėbra, jau pagarsėjęs organizatorius, telkia automobilių vilkstinę. Maršrutas: Chicago — New Yorkas tiesiausiaja autostrada. Kada išvažiuoti, kur sustoti, ką, kur ir kiek valgyti ir gerti bei kur miegoti (jei miegoti) — tai vis svarbūs klausimai. Į juos jums, esu tikras, mielai atsakys (nors jo neatsiklausiau) vilkstinės vadovas P. Vėbra. O štai ir jo telefonas CR 7-2478.

Ar jie ilgai kalbės?

Jeigu ilgai, tai bus blogai. Kaip blogai esti visuose mūsų suvažiavimuose ir susirinkimuose, kur prelegentai ir referantai ilgai dėsto, o koreferantai ir oponentai ilgai diskutuoja ir vienas kitą kartoja.

Tautiniame Kongrese numatyti šeši pranešimai. Kiekvienai problemai po vieną. Visiems šešioms pranešimams, diskusijoms įskaitant, numatyta 7 val. laiko. Pirmą Kongreso dieną — 5 val., o antrą — 2 val. Pranešimai, kiek teko patirti iš rengėjų, bus trumpi ir kondensuoti.

Pranešimus ruošia B. Bieliukas, T. Blinstrubas, prof. Dr. V. Čepas, Dr. P. Pamataitis, Dr. J. Pablėnas ir V. Rastenis. Jaunimo problema svarstant, pasisakys koreferentas iš jaunimo tarpo. Pranešėjai — iš New Yorko, Čikagos, Los Angeles. Vienu žodžiu — nuo Atlanto iki Pacifiko.

Po sunkaus pirmųjų dviejų dienų darbo bus pelynta pramoga; net dviejų dalių pramoga: Juozas Ginkaus pirmininkaujamos komisijos banketas ir New Yorko neolituanų rengiama pavasario šokių šventė. Bet nenusiminkime. Iš vienos dalies nuvykti į kitą nereikės nei lėktuvų nei automobilių. Viskas po tuo pačiu stogu — HOTEL STATLER rūmuose.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

TAUTINIS KONGRESAS

IVYKSTA GEGUŽĖS MĖN. 30 - 31 IR BIRŽELIO 1 D. NEW YORKE

Kiekvieno tautinės srovės lietuvių pareiga jame dalyvauti arba Kongresą paremti savo aukomis.

Kongreso vieta: Hotel Statler, 7th Ave. and West 33rd, New York.



Jos ne seserys — tai Minnesotos gubernatoriaus daktė Connie Freeman sveikina Norvegijos princesę Astridą, atvykusią į Minnesotos šimtmečio minėjimo iškilmes. Nuotraukoje matomas Švedijos princas Bertil (kairėje) ir gub. Freeman.

CHICAGO

TUMO-VAIZGANTO MINĖJIMAS

Įvyko praėjusią sekmadienį Jaunimo Centro patalpose. Minėjimas buvo pradėtas Sv. Mišiomis, kurias atliko kunigas J. Vaišnys, S. J. Pamokslo metu jis trumpai apibūdino kanauninką Tumą, kaip tikrą Viešpaties apaštalą, kuris, atsidavęs savo numylėtiems Lietuvos žemės broliams, savęs išsižadėdamas darbavosi, Bažnyčios tiesas aiškino visiems suprantama lietuvių kalba; bet tamsaus fanatizmo, pilna supratimo ir meilės širdimi. Ir todėl, tuomet ne kartą net pačios kūrijos persekiojamas, kanauninkas Tumas šiandien lyg šviesi žvaigždė skaisčiu atminimu šviesdamas, rodo, kviečia mus sekti jo taip kietai sumintu Dievo, Lietuvos, ir artimo meilės taku...

Mišių metu giedojo solistė R. Mastienė, vargonais palydėjo muzikas A. Nakas.

Po trumpos pertraukėlės toje pačioje salėje sekė minėjimas. Jį atidarė kunigas Vaišnys, minėjimui rengti komisijos pirmininkas. Prelegentais buvo pakviesti kanauninkas Feliksas Kapočius, Rašytojų Draugijos pirmininkas Ben. Babrauskas ir Korp! Neo-Lithuania pirmininkas Jonas Jurkūnas. Prelegentų kalbas ataudė tautiniais rūbais pasipuošusios aktorius A. Rūko Dailiojo žodžio Studijos narės, paskaitydamos ištraukas iš Tumo kūrybos. Mergaitės tikrai nepaprastai puikiai tai atliko.

Nuo dailininko Kazio Varnelio skoningai papuoštos scenos, iš dailininko Adomo Varno piešto portreto žvelgė Tumas į susirinkusius. Reikia paminėti, kad, nežinūrint, jog tą pačią dieną dar ir kitų minėjimų bei parengimų buvo numatyta, salė pilnutėlė buvo.

Kanauninkas Feliksas Kapočius, Tumo asmeninis draugas ir

bendradarbis, vaizdingai nušvietė jį kaip kunigą — visuomenininką. Jo charakterio bruožus, kaip nepaprastą altruizmą, meilę savo tautai ir artimui, iš atviros sielos išplaukiantį akla kitais pasitikėjimą, o taip pat jo greitą orientaciją, ir gyvą, bet neužgaunantį sąmojų parėmę gyvai pateiktas pavyzdžius, taip, kad susirinkusieji pasijuto tarytum Tumo amžininkais patobeesą, viską drauge beišgyveną... Tumo nepaprastos įtakos nei šiandieniniai Lietuvos okupantai dar nėra pajėgę išdildyti, nes jo raštai tenai vis tebespausdinami. Gi minėjimas atsilankę tyliai byloja, kad jo šviesus atminimas ir čionai ne mažiau gyvas.

Ben. Babrauskas analizavo Tumą kaip rašytoją — visuomenininką. Būdamas keleto laikraščių redaktoriumi, išryškino nevieną lietuvių autorių. Patsai Tumas, rašytoju per darbą ir pareigos jausmą pataps, vėliau davė puikių veiklų net ir kečiuose literatūros žanruose. Pakviestas gi profesorauti, neatsisako, kad ir diplomu neturėdamas. O bebūdamas ture pareigose, parašė daugelį veiklų, negu kuris kitas iš jo bendradarbių. Tačiau, kaip ir visur kitur, taip ir literatūros srityje Tumas tinkamai tebuvo įvertintas tik po jo mirties. O mirštant, lyg didžio pranašo, jo paskutiniai žodžiai buvo: "Gelbėkit Lietuvą!"

Inžinieriaus Jono Jurkūno kalba koncentravosi apie Tumą, kaip tautinio sąjūdžio rėmėją bei didelį jaunimo mylėtoją. Jaunimas, gi, spontaniškai prie jo traukiamas, kanauninką Tumą visur savo tarpan kvietėsi. Ir Korp! Neo-Lithuania jį pačiu pirmuoju savo garbės nariu išsirinko.

Baigęs savo trumpą, bet efektingą kalbą, J. Jurkūnas padėjo prisidėjusioms organizacijoms už talką, o susirinkusiems už atsilankymą. Minėjimo rengimo iniciatoriaus buvo Korp! Neo-Lithuania.

Stud. Stasys Mažulis



Alberto Lleras Camargo, Kolumbijos prezidento rinkimuose surinkęs 85% balsų.

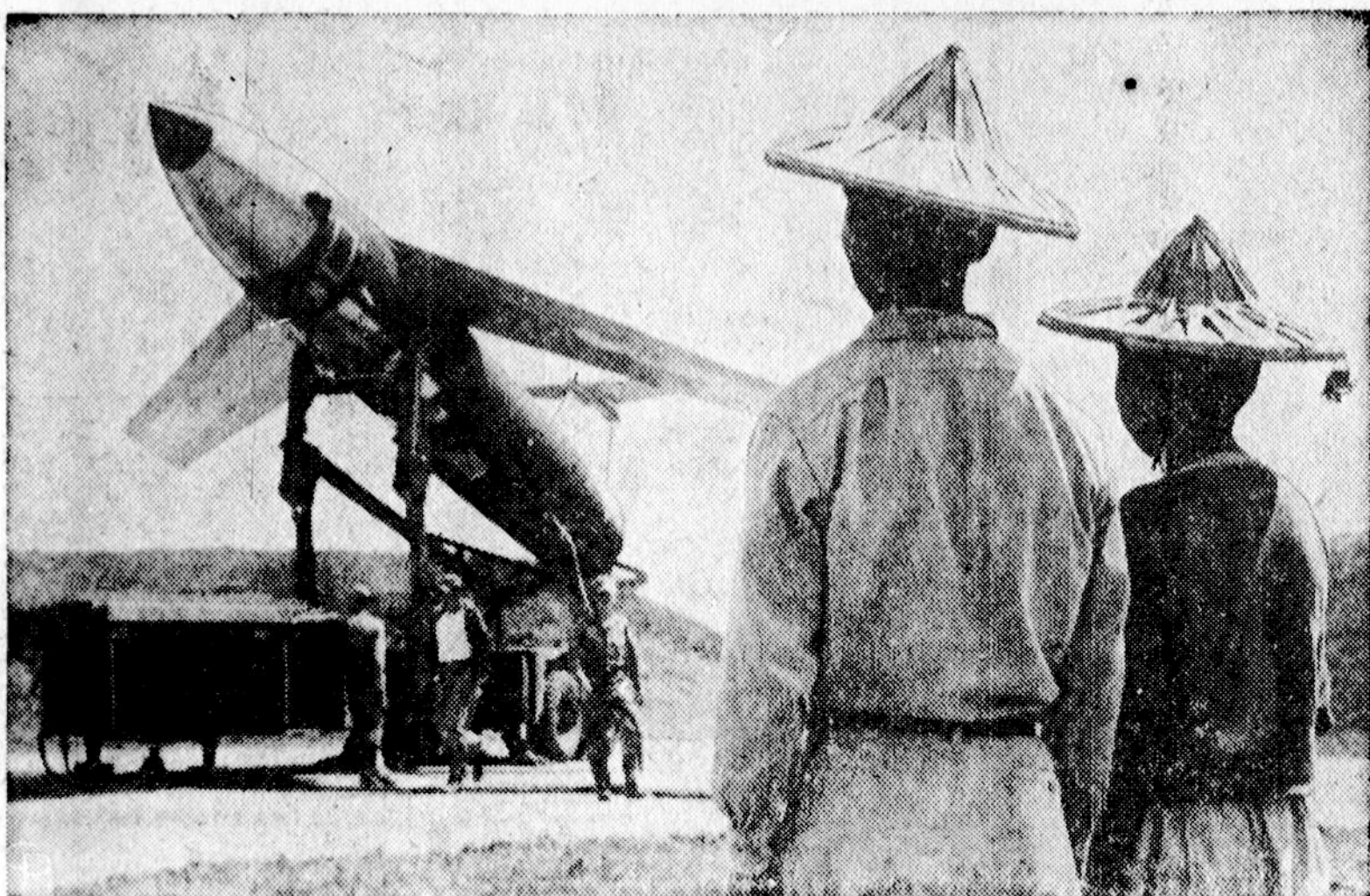
Amerikos Lietuvių Rezistencinės Santarvės Čikagos Skyriaus nariui

A. A.

ANTANUI ŠUOPIUI

mirus, jo žmonai, dukrelėms ir giminėms reiškiamie giliausią užuojautą.

ALRS Čikagos Skyrius



Kiniečių pora stebi Matadoro raketos aptarnautojų manevrus Formozoje. Tarp Los Angeles lietuvių. Iš kairės: B. Gediminas, J. Bačiūnas, V. Aleksandriūnas, B. Dūda, V. Bakūnas ir K. Lukšis.